

Minna Lehto
Elina Perämaa

AKTIVOIVATOIMINTA PIENRYHMÄKOTI AATULAN NUORILLE

Hoitotyön koulutusohjelma
Hoitotyön suuntautumisvaihtoehto
2013

AKTIVOIVATOIMINTA PIENRYHMÄKOTI AATULAN NUORILLE

Lehto, Minna
Perämaa, Elina
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma
Kesäkuu 2013
Ohjaaja: Flinck, Marja
Sivumäärä: 37
Liitteitä: 4

Asiasanat: terveyden edistäminen, nuoruus, lastensuojelu, arjenhallinta, motivaatio

---

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli järjestää pienryhmäkoti Aatulan nuorille aktivoivaa toimintaa. Tavoitteena oli suunnitella ja toteuttaa yhdessä pienryhmäkoti Aatulan nuorten kanssa elokuvienkatselutila ja arvioida projektin onnistumista. Tavoitteena oli myös aktivoida nuoria yhteiseen sosiaaliseen ja terveyttä edistävään toimintaan. Opinnäytetyöntekijöiden tavoitteena oli perehtyä nuorten terveydenedistämisen ja lastensuojelun teoreettiseen tietoon ja lainsäädäntöön. Opinnäytetyö teoreettisena pohjana toimii seuraavat keskeiset käsitteet: terveyden edistäminen, nuoruus, lastensuojelu, arjenhallinta ja motivaatio.

Tälle projektiluontoiselle opinnäytetyölle oli suunniteltu projektin toteutuksen aikataulu ja toimintasuunnitelma. Projektista jäi kuitenkin toteutusosa kokonaan pois, koska projektin yhteistyökumppani irtisanoutui yllättäen projektista. Projektia jatkettiin kuitenkin kirjallisena parityönä ja yhteistyökumppaniksi vaihtui Satakunnan ammattikorkeakoulun palvelukeskus Soteekki. Palvelukeskus Soteekin tarkoituksena on käyttää tätä projektiluontoista opinnäytetyötä hyödyksi heidän omissa tulevilla projekteissa.

Tässä opinnäytetyössä käsitellään laajasti terveyden edistämiseen, lastensuojeluun ja nuoruuteen liittyvää teoriaa. Opinnäytetyössä käsitellään myös millaisia riskejä projektiin liittyy ja miksi projekti voi epäonnistua.

ACTIVATING ACTIVITY FOR YOUNG PEOPLE OF SMALL GROUP HOME AATULA

Lehto, Minna

Perämaa, Elina

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Nursing

June 2013

Supervisor: Flinck, Marja

Number of pages: 37

Appendices: 4

Keywords: health promotion, youth, the protection of children, everyday management, motivation

---

The purpose of this thesis was to arrange activating activity for small group home Aatulas young people. The objective was to design and implement together with small group home Aatulas youth people movies watching room and evaluate the success of the project. The purpose was also activate young people to common social and health-promoting activities. This thesis theoretical background work the following key concepts health promotion, youth, the protection of children, everyday management and motivation.

For this project-based thesis was designed to project implementation timetable and action plan. However, the implementation of the project was completely out as a project partner unexpectedly resigned from the project. The project was continued, however, in pairs and in writing partner changed the Satakunta University of Applied Sciences Centre of Soteekki. Service center Soteekki's purpose is to use this project-based thesis benefit of their own future projects.

This thesis deals with a broad theory of health promotion, protection of children and youth. The thesis also deals with the risks associated with the project and why the project can fail.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	4
2	PROJEKTIN TARKOITUS JA TAVOITTEET.....	5
3	KESKEISET KÄSITTEET.....	5
3.1	Terveyden edistäminen.....	5
3.2	Nuoruus.....	7
3.2.1	Nuoruuden kehitystehtävät.....	8
3.3	Lastensuojelu.....	9
3.3.1	Lastensuojelulaitos.....	15
3.4	Arjenhallinta.....	16
3.4.1	Elämänhallinnan kehittyminen.....	18
3.5	Motivaatio.....	19
4	AIHEESEEN LIITTYVIÄ AIKAISEMPIA TUTKIMUKSIA.....	21
5	PROJEKTITYÖ MENETELMÄNÄ.....	22
5.1	Projektin määrittelyä.....	22
5.2	Projektin suunnittelu.....	24
5.3	Projektin arviointi.....	30
6	POHDINTA.....	31
	LÄHTEET.....	34
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Käsitys lapsesta ja lapsen asemasta on vaihdellut eri aikoina, samoin on vaihdellut myös suhtautuminen lapsen suojeluun. Lasten suojelu on periaatteessa aikuisten vastuulla; lastensuojelu tarkoittaa sosiaalitoimelle osoitettua julkisen vallan tehtävää. Lastensuojelun avohuollon asiakkaiden kokonaismäärä on kymmenessä vuodessa kaksinkertaistunut. Avohuollon asiakkaana lastensuojelussa olleiden lasten ja nuorten määrä on lisääntynyt 1990-luvun alkupuolen 30 000:sta yli 60 000 lapseen ja nuoreen. Vuoden 2007 aikana oli kodin ulkopuolelle sijoitettuna yhteensä 16 059 lasta ja nuorta, kun 15 vuotta sitten tällaisessa tilanteessa oli alle 10 000 lasta ja nuorta. (Hoikkala 2009, 167-185; Korppi-Tommola 2012, 81-83; Kestilä ym. 2012, 34-52.)

Pienryhmäkoti Aatula on Luotsimaja Oy:n alaisena toimiva lastensuojelulaitos, joka tarjoaa ympärivuorokautista sijaishuoltoa 5-17-vuotiaille lapsille. Aatula on perustettu Poriin vuonna 2006 ja se sijaitsee Porin Vähäraumalla rauhallisella omakotitalo-alueella hyvien kulkuyhteyksien, koulu- ja harrastusmahdollisuuksien lähettyvillä. Hoitopaikkoja Aatulassa on seitsemän, joista yksi on suunnattu itsenäistyvälle nuorelle. Aatulassa on mahdollisuus koulunkäyntiin omassa kotiopetusryhmässä. Toiminnallisuus on Aatulan keskeinen toiminta-ajatus ja siellä työskennellään tiiviisti lapsen perheen kanssa sijaishuollon aikana. Henkilökunta koostuu kasvatus- ja sosiaalityön sekä terveydenhuollon ammattilaisista. Moniammatillinen ja kokenut työyhteisö tukee lasta arjen tarpeissa ja ongelmissa. Henkilökuntaan kuuluu sairaanhoitaja, sosionomeja ja yhteisöpedagogi. (www.luotsimaja.fi/aatula.php.)

Tämän projektiluontoisen opinnäytetyön tarkoituksena on edistää lastensuojelun piirissä olevien nuorten psyykkistä ja sosiaalista terveyttä. Tarkoitus on saada nuoret motivoitumaan ja osallistumaan elokuvien katselutilan suunnitteluun ja toteutukseen, pienryhmäkoti Aatulassa sekä saamaan onnistumisen kokemuksia kyseisille nuorille.

2 PROJEKTIN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Tämän projektiluontoisen opinnäytetyön tarkoituksena on edistää nuorten psyykkistä ja sosiaalista terveyttä sekä motivoida nuoria osallistumaan toimintaan, jolla on yhteys nuoren meneillään olevaan kehitykseen ja elämän vaiheeseen. Tarkoitus on saada nuoret motivoitumaan elokuvien katselutilan suunniteluun ja toteutukseen. Nuorten mielipiteet ja ideat otetaan myös huomioon, jotta huoneesta tulee ”heidän näköisensä”. Projektin tarkoituksena on saada onnistumisen kokemuksia nuorille.

Opinnäytetyön tavoitteena on:

1. Perehtyä nuorten terveyden edistämiseen ja lastensuojelun teoreettiseen tietoon ja lainsäädäntöön.
2. Suunnitella, toteuttaa ja arvioida yhdessä pienryhmäkoti Aatulan nuorten kanssa elokuvien katselutila.
3. Aktivoida nuoria osallistumaan omaan elämään liittyvien toimintojen toteutukseen.

3 KESKEISET KÄSITTEET

3.1 Terveyden edistäminen

Terveys on myönteinen käsite ja terveys ymmärretään jokapäiväiseksi voimavaraksi. Yksilötasolla terveys voidaan ymmärtää mahdollisuutena toteuttaa pyrkimyksiään, oppia, kehittyä, solmia sosiaalisia suhteita ja toimia aktiivisesti yhteiskunnassa. Terveyden edistämisen pyrkimyksenä on parantaa ihmisten mahdollisuuksia huolehtia omasta ja ympäristönsä hyvinvoinnista. Terveyden edistäminen on määritelty prosessiksi, johon vaikuttavat yksilölliset ja yhteiskunnalliset tekijät sekä vallitsevat olot. Yksilön kannalta terveyden edistämistä voidaan pitää prosessina, johon kuuluu mahdollisuus tehdä terveyttä ylläpitäviä ja parantavia valintoja. Terveyden edistämisen

tavoitteisiin ja toimintaan vaikuttavat asiat, joita pidetään terveyden edistämisessä toivottavana ja arvokkaana sekä millaisia toimintatapoja tavoitteiden saavuttamiseksi valitaan. Tällaisia ohjaavia arvoja ovat ihmisarvon ja itsenäisyyden kunnioittaminen, voimavaralähtöisyys, oikeudenmukaisuus, osallistaminen, yhteistyö, kestävä kehitys ja asiakasnäkökulma sekä kulttuurisidonnaisuus. Eettiset näkökulmat korostuvat, koska terveyden edistämisessä on kysymys ihmisen elämään puuttumisesta, joskin tällä työllä pyritään lisäämään hyvän elämän toteutumista. Esimerkiksi sairaanhoitajan eettisissä ohjeissa todetaan (1996), että sairaanhoitaja suojelee ihmiselämää ja edistää asiakkaan yksilöllistä hoitoa, kunnioittaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja järjestää asiakkaalle mahdollisuuksia osallistua omaa hoitoaan koskevaan päätöksen tekoon. Terveyttä edistävässä toiminnassa tiedon välittäminen on tärkeää. (Pietilä, 2010, 10-17, 22-23; Savola & Keskinen-Ollonqvist, 2005, 10-12; Haarala ym. 2008, 51-53.)

Yksi terveyden edistämisen osa-alue on mielenterveyden edistäminen. Tässä on kyse elinikäisestä prosessista, joka alkaa syntymästä ja jatkuu varhaislapsuuden, lapsuuden ja nuoruuden kautta aikuisuuteen ja vanhuuteen. Suotuisat yksilölliset, sosiaaliset, yhteiskunnalliset ja ympäristöolot mahdollistavat henkisen ja fyysisen kasvun sekä mielenterveysongelmien vähentämisen. Mikä tahansa toiminta voi edistää mielenterveyttä, kunhan se aktiivisesti vaalii hyvää mielenterveyttä vahvistamalla sitä edistäviä tekijöitä ja vähentämällä tekijöitä, jotka vahingoittavat tai heikentävät yksilön ja yhteisön psyykkistä terveyttä. Mielenterveyden edistämistyössä on pyrkimys luoda mielenterveyttä tukevia elinympäristöjä koteihin, päiväkoteihin, kouluihin, työpaikoille ja asuinalueille. Mielenterveyttä edistäviä toimia voidaan toteuttaa yksilö-, ryhmä-, yhteisö- ja yhteiskunnan tasolla kaikissa edellä mainituissa ympäristöissä. (Pietilä 2010, 85-88.) Esimerkiksi tässä projektissa on tarkoitus toteuttaa mielenterveyttä edistävää toimintaa lastensuojelu laitoksessa, antamalla nuorille mahdollisuus vaikuttaa omaan elinympäristöönsä ja tukea heidän henkistä kasvuaan.

Yleinen ohjaus- ja valvontavastuu terveyden edistämisestä on sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöllä. Terveyden edistäminen perustuu kansanterveyslakiin ja on osa kansanterveysystyötä. Myös tartuntalaisissa, tupakkalaisissa ja raittiustyöläisissä säädetään terveyden edistämisestä. Elintavat ja elinympäristö vaikuttavat hyvinvointiin ja ministeriön toiminnalla vaikutetaan terveyttä edistäviin elintapoihin sekä elinympäristön puh-

tauteen, turvallisuuteen ja esteettömyyteen. Valtio tukee terveyden edistämistä tähän tarkoitukseen osoitetulla määrärahalta. Terveyden edistämisen osa-alueisiin kuuluu myös osallisuuden edistäminen, joka merkitsee mukanaoloa, vaikuttamista sekä huolenpitoa ja yhteisesti rakennetusta hyvinvoinnista osalliseksi pääsemistä. Sosiaali- ja terveystieteet tukee eri-ikäisten lasten ja aikuisten, naisten ja miesten sekä kieli-, kulttuuri- ja muiden vähemmistö- tai erityisryhmien osallisuutta ja ihmisarvoista elämää. (www.stm.fi ; www.stm.fi .)

3.2 Nuoruus

Nuoruutta on vaikea määrittellä tietyinä ikävuotena alkavaksi, jokaisessa lähteessä ikä hieman vaihtelee, mutta lähes kaikissa katsotaan nuoruuden alkavan murrosiän eli puberteetin alkaessa. Puberteetin alkaessa nuoren keho ja ajattelu alkavat kehittyä aikuisempaan suuntaan. Nuoruuden katsotaan useissa lähteissä sijoittuvan noin 13 ikävuodesta 23 ikävuoteen. Murrosiän alkaessa tulee kasvupyrähdys, jonka alkaminen on yksilöllistä, sukupuolella on myös vaikutusta tämän alkamiseen. Nuori muodostaa itselleen uuden käsityksen ruumiinsa ominaisuuksista ja koosta. Koska kehon muutosten alkamisessa on yksilöllisiä eroja, vertaa nuori itseään usein muihin. Nuoruuden keskeisimpiä kehitystehtäviä ovat ruumiinkuvan muodostuminen ja oman sukupuoli-identiteetin löytäminen, tunne-elämän kehittyminen suhteessa vanhempiin, minäkäsityksen ja itsetunnon kehittyminen sekä oman moraalijärjestyksen ja arvomaailman kehittyminen. Nuori tarvitsee silti edelleen vanhempien tukea ja heidän asettamia rajoja. Nuoren moraalipäätely eli käsitys oikeasta ja väärästä voimistuu ja tämän myötä nuori ottaa yhä enemmän vapauksia ja vastuuta. Psykososiaalisen kehitysteorian mukaan nuoruuden kehitystehtävänä on ehjän identiteetin muodostaminen. Nuoren etsiessä omaa identiteettiään hän kokeilee erilaisia rooleja ja toimintatapoja. Nuoren itsenäistyessä tarve samankaltaisuuteen muuttuu pyrkimykseksi yksilöllisyyteen. (Storvik-Sydänmaa ym. 2012, 69-72; Aaltonen ym. 2007, 12-13.)

Ihminen saa edellytykset sosiaaliseen maailmaan lapsuutensa kasvuympäristöstä. Ihmisen varhaiset ihmissuhteet vaikuttavat kuinka ihminen kohtaa muita ihmisiä sekä siihen millaiseksi hänen kokemuksensa sosiaalisesta maailmasta muodostuu. Lap-

suudessa ihminen oppii tulemaan toimeen muiden kanssa sekä omaksuu omatunnon, moraalin ja perusarvot. Nuoruudessa eteen tulee uusia kehityshaasteita, joita ovat parisuhdetaitojen opettelu, emotionaalisen riippuvuuden väheneminen kasvattajista, valmistautuminen työelämään ja pysyvämpään parisuhteeseen sekä yhteiskunnallisesti vastuuta ottavan käyttäytymisen muotoutuminen. Sosiaalinen kehitys ilmenee sosiaalisena käyttäytymisenä. Jokaisella ihmisellä on odotuksia omasta ja muiden käyttäytymisestä. Nämä odotukset helpottavat sosiaalista vuorovaikutusta, koska useimmat käyttäytyvät näiden odotusten mukaisesti. Odotukset muodostuvat aikaisemmista kokemuksista, muualta saaduista tiedoista, kulttuurisista stereotyyppioista sekä tilanteeseen osallistuvien sosiaalisesta asemasta. Nuorelle on tärkeää tulla hyväksytyksi osaksi ryhmää. Tämä edellyttää että nuori tutustuu ja hyväksyy ryhmän arvot, asenteet ja normit. Odotuksilla on suuri merkitys sosiaalisessa käyttäytymisessä. Jokaisella on omia asenteita ja odotuksia ja nämä heijastuvat ryhmään. Myös ryhmällä on odotuksia jotka kohdistuvat yksilöön. Yksilön tunnepitoisilla havainnoilla, minäkäsityksellä ja tavalla suhtautua muihin on suuri merkitys sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. (Aaltonen ym. 2007, 85-87; Kojo 2012, 94-110.)

3.2.1 Nuoruuden kehitystehtävät

Nuori kasvaa ja kehittyy sekä psyykkisiltä että fyysisiltä ominaisuuksiltaan. Nuoruusiässä persoonallisuus muovautuu kohti aikuisuuden persoonallisuutta. Toisaalta psyykkisessä kasvussa tapahtuu välillä taantumista. Nuoruuden kehitystehtäviin kuuluu puberteetin vuoksi muuttuvan ruuminkuvan, seksuaalisuuden ja seksuaalisen identiteetin jäsentäminen ja hyväksyminen. Irrottautuminen vanhemmista ja heidän tarjoamastaan turvasta ja heihin kohdistuvista toiveista. Minuuden tunteen saavuttaminen sekä tunne siitä että on löytänyt oman paikkansa maailmassa. Nuori myös luo toverisuhteita molempiin sukupuoliin. Nuorelle kehittyy oma arvomaailma ja hän kykenee yhdistämään arvokäsitykset ja tiedollisen maailman. (Salo & Tuunanen. 1996, 135-140.)

Nuoruuden varhaisvaihe eli ihmissuhdekriisi koetaan 12–16-vuotiaana, puberteetti alkaa ja kehossa tapahtuvat fyysiset muutokset voivat aiheuttaa levottomuutta, kiihtymystä ja hämmennystä. Varhaisnuoruus on kuohuvaa aikaa. Nuori kohtaa oman selkiytymättömyytensä ja elää ristiriitojen keskellä, eikä oma keho ole vielä täysin hallinnassa. Nuori haluaisi itsenäistyä ja harjoitella vanhemmista irrottautumista. (Salo & Tuunanen. 1996, 142-145.)

Nuoruuden identiteetikriisi käydään läpi 16-19-vuotiaana. Ristiriidat suhteessa vanhempiin ovat alkaneet helpottua ja konfliktit vähentyä. Nuoren persoonallisuus alkaa selkiytyä, kun hän samaistuu omiin vanhempiinsa sekä ikätovereihin. Nuori alkaa sopeutua muuttuneeseen ruumiinkuvaansa ja seksuaalisuuden kehitys on keskeistä. Identiteetikriisin päätyttyä kasvaa nuori pitkäjänteisemmäksi ja hän sietää pettymyksiä paremmin, nuori myös hyväksyy oman seksuaalisuutensa paremmin. Tällöin nuori voi rakentaa syvällisempiä ihmissuhteita samaan ja vastakkaiseen sukupuoleen. (Salo & Tuunanen. 1996, 145-147.)

Ideologisen kriisin nuori käy läpi 19-25-vuotiaana ja tämä onkin nuoruuden loppuvaihe. Nuori käsittelee omaa suhdettaan maailmaan, aloittaa itsenäisen elämän ja luo oman maailmankuvansa. Maailmankuva on yksilön muodostama käsitys itsestään osana maailmaa. Nuoren empatiakyky lisääntyy, itsekeskeiset valinnat vähenevät, nuori osaa ottaa toiset huomioon ja tekee kompromisseja. Nuori sijoittaa itsensä osaksi yhteiskuntaa eikä enää pelkästään osaksi lapsuuden perhettä. Hän alkaa omalta osalta kantaa vastuuta, tekee päätöksiä tulevan ammattinsa sekä perheen perustamisen suhteen. (Salo & Tuunanen. 1996, 147-148.)

3.3 Lastensuojelu

Varhaiset lastensuojelulliset toimet miellettiin ensisijaisesti kasvatuksellisiksi, minkä takia yhteys kansakoululaitoksen kehittymisen ja sen piirissä vaikuttaneiden aatteiden kanssa oli merkittävä. 1918-1944 julkisen vallan vastuu lastensuojelusta selkeytyi samoin kuin lastensuojelun asema yhtenä yhteiskunnallisena huollollisena instituutiona ja omana hallinnonalana. Lastensuojelua rakennettiin kansalaissodan

jälkeisinä vuosina ennen kaikkea valkoisen Suomen arvopohjalta kansallisen yhtenäisyyden ja kansalaismoralismin vaalimisen lähtökohdista. Aiempaa selkeämpi eronteko kansakoulujärjestelmään ja kouluhallintoon tapahtui 1920-luvun puolivälissä, kun lastensuojeluasioiden hoito siirrettiin kouluhallituksesta sosiaaliministeriöön. (Hoikkala 2009, 167-185; Korppi-Tommola 2012, 81-83.)

Tärkeä etappi saavutettiin vuonna 1936, jolloin Suomeen saatiin ensimmäinen lastensuojelulaki. Mannerheimin lastensuojeluliitto, Pelastakaa lapset järjestö ja useita muita järjestöjä oli toiminnassa myös tuolloin. Lastensuojelun keskusliitto perustettiin vuonna 1937 kokoamaan yhteen ristiriitainen lastensuojelukenttä. Vuoden 1945 jälkeisenä aikakautena lastensuojelu miellettiin osaksi kehittyvää sosiaalihuoltoa ja sosiaalityö sen keskeisenä ammatillisena toimijatahona vahvisti asemiaan. Jälleenkentämisen kaudella 1945-1960 lastensuojelua kehitettiin muun muassa perhe- ja talouspoliittisista arvointresseistä käsin. Ydinperheideologiaa myötäillen siinä korostui perheiden tukemisen idea. 1960-1980 lastensuojelussa korostui universalismin periaate sekä lapsen oikeuksien ja edun ideat yhteiskunnallisina arvolähtökohtina. Uusi lastensuojelulaki tuli voimaan vuonna 1982. Tämä laki korosti lasten oikeuksia ja lasten kuulemista heitä koskevissa asioissa. 1980-luvun alku oli selvä käännekohta lasten oikeuksien huomioonottamisessa. Tässä laissa päättäjiä veloitettiin tekemään päätökset aina lapsen etu huomioon ottaen. 1990-luvun murroksen vaiheessa lastensuojelun aatteellisessa sisällössä korostuu lapsen oikeuksien ja ”lapsikansalaisuuden” idea. Käsitys lapsesta ja lapsen asemasta on vaihdellut eri aikoina, samoin on vaihdellut myös suhtautuminen lapsen suojeluun. Lasten suojelu on periaatteessa aikuisten vastuulla; lastensuojelu tarkoittaa sosiaalitoimelle osoitettua julkisen vallan tehtävää. (Hoikkala 2009, 167-185; Korppi-Tommola 2012, 81-83.)

Lastensuojelun keskeiset periaatteet ovat lapsen edun periaate, koko perheen ja vanhempien tukeminen, osallisuus, yhdenvertaisuus, suhteellisuusperiaate, suunnitelmallisuus ja palvelujen oikea-aikaisuus. Lapsen etu vaatii lapsilähtöistä toimintaa. Lasta on pidettävä aktiivisena toimijana omassa elämässään, tilanteita on tarkasteltava lapsen ja hänen tarpeidensa näkökulmasta ja on toimittava lapsen edun toteutumiseksi käytännössä. Perheitä tuetaan mahdollisimman pitkälle yleisten palvelujen piirissä, mutta erityistä tukea tarvitseville perheille tarjotaan ja kehitetään tarvittavia

tukitoimia ja erityispalveluja. Tärkeitä ovat toimeentulon, asumisen, lasten päivähoiton ja koulutusmahdollisuuksien turvaaminen. Lapsen osallisuus tarkoittaa mahdollisuutta olla mukana itselle merkityksellisten ja omaan elämään vaikuttavien asioiden hoitamisessa. Osallisuus edellyttää vastavuoroisuutta, yhteisöltä mukaan tulemisen ja vaikuttamisen mahdollistamista sekä yksilöiltä aktiivista toimijuutta. Lasten kanssa työtä tekevällä on oltava valmius ottaa lapsi mukaan häntä koskevan työskentelyn suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin ja että tähän on olemassa mahdollistavat ja velvoittavat rakenteet. Lastensuojelun tulee huolehtia siitä, että kaikille lapsille turvataan tasa-arvoiset elämisen ja kehittymisen mahdollisuudet. Erilaisuus ei saa johtaa syrjintään. (www.sosiaaliportti.fi ; Pyyry 2012, 35-53.)

Suhteellisuusperiaatteen mukaan lastensuojelussa ei ole kysymys asteittain raskautuvista toimenpiteistä, vaan kulloinkin on valittava lapsen edun ja tarpeiden kannalta paras mahdollinen tapa auttaa ja tukea lasta ja perhettä. Lapsi- ja perhe-kohtaisen lastensuojelun työprosessi niin avo-, sijais- kuin jälkihuollossakin perustuu aina yksityiskohtaiseen asiakassuunnitelmaan sekä sen toistuvaan seurantaan ja arviointiin. Lastensuojelu pyrkii ennen kaikkea ongelmien ehkäisemiseen ja entistä varhaisempaan puuttumiseen ja tukeen. Varhaisen tuen tarpeen ja ongelmien havaitseminen on mahdollista vain, jos eri palveluyksiköt ja eri alojen ammattilaiset toimivat riittävän hyvin yhteistyössä. (www.sosiaaliportti.fi ; Pyyry 2012, 35-53.)

Lastensuojelun keskipiste on aina perhe, jossa erityisen huomion kohteena on suojelun tarpeen laukaissut lapsi tai lapset. Lastensuojelun on tarkoitus tukea tällaisia perheitä, työskennellä yhteistyössä perheen kanssa paremman tulevaisuuden puolesta ja ottaa huomioon perheen odotukset ja omat voimavarat. Lastensuojelutyö saa sananmukaisesti alkunsa lapsen suojelun tarpeista ja se tähtää niin lapsen kuin perheenkin kuntouttamiseen ja integrointiin muiden joukkoon. Lastensuojelulaissa annettava tuki voidaan avata kolmella avainkäsitteellä: avohuollontukitoimet, sijaishuolto ja jälkihuolto. Avohuollossa lasta ja perhettä tuetaan heidän omassa elinympäristössään esimerkiksi ohjaamalla, neuvomalla, osallistumalla lapsen ja perheen elämään, järjestämällä lapselle tukihenkilö tai tukiperhe tai tukemalla taloudellisesti ja järjestämällä asunto. Avohuollon tukia voivat olla esimerkiksi neuvolan, päiväkodin tai vaikka koulun henkilökunta. Sijaishuollossa lapsen huolenpito järjestetään kodin ulkopuo-

lolla ja sijaishuoltoa edeltää aina huostaanotto. (Puonti ym. 2004, 77-84; www.finlex.fi .)

Lastensuojelulaki tähtää vaikeuksissa olevan lapsen ja perheen elinolojen kohentamiseen, mutta elinolot eivät aina välttämättä kohennu runsaastakaan avusta huolimatta. Tästä syystä lastensuojelutoimia ei ole tarkoitettu sarjaksi asteittain raskauttavia toimia, vaan ajatuksena on palvelujen ja tuen suuntaaminen optimaalisuusperiaatteen mukaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että laki on rakennettu sillä periaatteella, että asiaan perusteellisesti koulutettu ja käytäntöä osaava sosiaalityöntekijä selvittää tuen tarpeen eli tekee sosiaalisen diagnoosin ja valitsee optimaalisen toimen tai tukistrategian yhdessä perheen ja lapsen/nuoren kanssa, jonka jälkeen sitä aletaan toteuttamaan. Optimaalisuutta arvioitaessa kiinnitetään ensisijaisesti huomiota lapsen etuun. Strategisissa valinnoissa etusija on lapsen pitkän tähtäimen edun mukaisissa ratkaisuisissa. Optimaalisuuden periaate toistuu huostaanoton kriteereissä eli mietitään lapsen edun mukainen suurin hyöty ja pienin paha. Huostaanotto on lapsen tulevaisuutta silmällä pitäen hänen etunsa mukaista jos avohuollon toimet eivät ole riittäneet tai ne eivät ole olleet tarkoituksenmukaisia tai mahdollisia. (Puonti ym. 2004, 77-84; www.finlex.fi .)

Lastensuojelulaissa on selkeät edellytykset huostaanotolle, joiden on täytyttävä ennen kuin lapsi voidaan ottaa huostaan. Edellytyksissä varmistetaan onko perheen olosuhteet tai elämäntapa arvioitu vahingollisiksi, onko avohuollon mahdollisuudet tutkittu ja onko sijaishuolto lapsen edun mukaista. Lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan lasta ei tule erottaa vanhemmistaan vastoin heidän tahtoaan, paitsi jos lasta kohdellaan huonosti tai laiminlyödään. Lastensuojelulain mukaan sosiaalihuollon on aloitettava avohuollon tukitoimet perheessä, mikäli perheen kasvuolosuhteet vaarantavat lapsen terveyttä. Lastensuojelutyössä suurin osa onkin avohuollon sosiaalityötä eli apua pyritään tarjoamaan perheen ongelmiin jo varhain. Huostaanotto prosessin tulee olla lainmukainen, mutta myös eettisesti ja emotionaalisesti kestävä. Suosituksen mukaan koko huostaanotto prosessia voidaan arvioida kolmella eri kriteerillä. Ensimmäisenä huomioidaan lapsen edun kriteerit. Pystytäänkö lapselle turvaamaan huostaanoton ja sijaishuollon avulla virikkeellinen kasvuympäristö ja lapsen tasapainoinen ja monipuolinen kehitys paremmin kuin jollain muilla toimenpiteillä. Pohdi-

taan asiaa monesta näkökulmasta lyhyellä ja pitkällä aikavälillä mm. lapsen ihmis-suhteiden, koulun-käynnin ja tasapainoiseksi aikuiseksi kasvamisen kannalta. Toise-na edellytyksenä on laillisuus. Huostaanottoprosessin lisäksi, huostaanoton tulee ta-pahtua laillisissa aika-rajoissa. Kolmantena kriteerinä on subjektiivisen kokemuksen kriteeri eli pitävätkö lapsi ja hänen lähiverkostonsa ja työntekijät huostaanottoa on-nistuneena. Huostassapito lopetetaan sitten kun siihen ei ole enää perusteita tai kun nuori täyttää 18 vuotta. (www.finlex.fi ; Puonti ym. 2004, 259-263; Heino 2009, 198-213; Kestilä ym. 2012, 34-52; Hemming 2011, 25-28.)

Huostaanotto on kuitenkin vain välivaihe ja sitä seuraa jälkihuolto. Jälkihuollossa on hyvin paljon kysymys avohuollon tukitoimien kohdentamisesta lapselle tai perheelle huostaanoton päätyttyä. Jälkihuoltoa edeltää siis huostaanoton loppuminen, paluu aikaisempaan perheeseen tai siirtyminen itsenäiseen asumiseen suoraan tai asteittain. Jos itsenäistyvällä nuorella ei ole kotia, lastensuojelulain mukaan nuorelle tulee jär-jestää asunto ja tukea nuorta itsenäistymiseen tarkoitetun säännöllisen tuen lisäksi myös alkuavustuksen turvin. Näin tuetaan nuorta itsenäiseen aikuisuuteen. (www.finlex.fi ; Puonti ym. 2004, 259-263; Heino 2009, 198-213; Kestilä ym. 2012, 34-52; Hemming 2011, 25-28.)

Lastensuojelun avohuollon asiakkaiden kokonaismäärä on kymmenessä vuodessa kaksinkertaistunut. Avohuollon asiakkaana lastensuojelussa olleiden lasten ja nuor-ten määrä on lisääntynyt 1990-luvun alkupuolen 30 000:sta yli 60 000 lapseen ja nuoreen. Vuoden 2007 aikana oli kodin ulkopuolelle sijoitettuna yhteensä 16 059 lasta ja nuorta, kun 15 vuotta sitten tällaisessa tilanteessa oli alle 10 000 lasta ja nuor-ta. Kasvaneiden asiakasmäärien taustalla on useita syitä. Lastensuojelun tarve on li-sääntynyt ja lasten pahoinvointia on raportoitu yhä enemmän. Osa kuntakohtaisesta vaihtelusta liittyy politiikan ja johtamisen kysymyksiin. Kunnassa toteutetut organi-saatio- ja palvelurakenteen muutokset näyttäisivät seuraavan enemmän taloudessa tapahtuvia muutoksia ja ajassa liikkuvia hallinnollisia reformivirtauksia kuin muut-tuvia lasten tarpeita. Vaihtelut heijastuvat myös työntekijöiden vaihtuvuuteen sekä liialliseen työmäärään, joka kasaantuu vähenevälle joukolle päteviä työntekijöitä. Tilastojien vaihtuessa on vaara, että tilastointiperusteet vaihtelevat. Asiakasmääriin

vaikuttavat myös työkäytännöissä tapahtuneet muutokset: lisääntynyt varhainen puuttuminen havaittuihin ongelmiin, verkostoyhteistyö ja yhteisömenetelmien kehittyminen sekä ilmoituskäytäntöjen muutokset. (www.finlex.fi ; Puonti ym. 2004, 259-263; Heino 2009, 198-213; Kestilä ym. 2012, 34-52; Hemming 2011, 25-28.)

Niin kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten kokonaismäärä kuin myös huostaan otettujen lasten määrä on lisääntynyt vuosi vuodelta. Lapsen ja vanhempien kannalta on eroa sillä, perustuuko lapsen sijoitus tehtyyn huostaanottopäätökseen vai johonkin muuhun sijoitusperusteeseen. Lapsen ja perheen kannalta huostaanotto tarkoittaa, että viranomaisen viime kädessä päättää lapsen asumisesta ja muista huostaanoton tarkoituksen toteuttamisen edellyttämistä toimista. Kunnan kannalta huostaanotto tarkoittaa kokonaisvaltaista hoidon järjestämisvastuuta sekä pitkäkestoista kustannusvastuuta. Lastensuojelun sijaishuollossa kysymys on pitkäaikaisesta huolenpidosta, jossa moni lapsi päätyy useita vuosia kestävään huostaanottoon ja huolenpitoon. Useimmiten lapsi sijoitetaan ensin laitoksiin ja sieltä joko suoraan tai toisen laitoksen kautta perhehoitoon. Lapsen ”sijoitusura” saattaa olla pitkä ja sisältää monia muuttoa ja perheestä ja laitoksesta toiseen. Noin 15 prosenttia lapsista oli ollut sijoitettuna vähintään neljään eri paikkaan. Uusien huostaanottojen määrä on kaksinkertaistunut: kun vielä vuonna 1995 otettiin vuoden aikana 1069 lasta huostaan, vuonna 2007 otettiin huostaan jo 2289 lasta. Erityisesti kiireellisesti huostaanotettujen lasten määrä on kasvanut. Määrä on kolminkertaistunut: 1990-luvun alun 500 lapsesta 1600 lapseen vuonna 2006. Huostaanotettujen ja avohuollon tukitoimena kodin ulkopuolella hoidettujen lasten ikäjakaumassa voidaan havaita eroja ja muutoksia kymmenessä vuodessa. Vaikka kaiken ikäisten lasten huostaanotot ovat lisääntyneet, suhteellisesti eniten ovat kuitenkin lisääntyneet murrosikäisten lasten huostaanotot. 1990-luvun puolivälissä 3921 lapsen ja nuoren vuoden viimeinen sijoituspaikka oli laitoksessa. Vuonna 2007 jo 8 095 lasta ja nuorta oli sijoitettuna laitokseen. Myös perheryhmäkohteihin ja vastaaviin yksiköihin sijoitettujen määrä on kaksinkertaistunut: 1 123 lasta ja nuorta vuonna 1997 ja 2 676 vuonna 2007. Vuonna 2010 yli 17 000 lasta ja nuorta oli sijoitettuna kodin ulkopuolelle, näistä yli 10 000 huostaanotettuna tai kiireellisesti sijoitettuna. Laitoksissa olleiden lasten ja nuorten määrä on kaksinkertaistunut. Suurin kasvu on havaittu teini-ikäisten ja tyttöjen sijoitusten osuuksissa. (www.finlex.fi ;

Puonti ym. 2004, 259-263; Heino 2009, 198-213; Kestilä ym. 2012, 34-52; Hemming 2011, 25-28.)

3.3.1 Lastensuojelulaitos

Lain mukaisia lastensuojelulaitoksia ovat lastenkodit, nuorisokodit ja koulukodit, koska näissä voidaan järjestää lapsen sijais- ja laitoshuolto. Lastensuojelulaitoksiin on myös rinnastettavissa erilaiset vastaanottokodit. Näitä lastensuojelulaitoksia rahoittaa ja ylläpitää valtio, kunnat tai yksityiset yhteisöt. Lastensuojelulaitoksien toiminnan yleiset edellytykset säädetään lastensuojelulaissa. Näiden edellytysten ja säädösten mukaan laitoksissa on oltava riittävät ja asianmukaiset toimitilat ja toimintavälineet sekä tarpeellinen määrä sosiaalihuollon ammattilaisia ja muuta henkilöstöä. Laitoksen toimitilat ovat riittävät silloin kun laitoksessa asuvalla lapsella on mahdollisuus riittävään yksityisyyteen. Lapsella on siis oltava mahdollisuus rauhalliseen yksinoloon ja oman identiteetin kannalta välttämättömään omaan alueeseen. Laitoksissa tulee olla myös yhteistilat ja tavoitteena tulisi olla tilava ja normaaliympäristössä sijaitseva perheasunto. Tällä tavalla turvataan, että laitos olisi mahdollisimman kodinomainen ja viihtyisä. Lapsen tai nuoren laitoshoidon tarkoituksenmukaista, jos on kysymys erityisen vaikeahoitoisesta lapsesta tai nuoresta, jolle perhehoito ei ole mahdollista. Lastensuojelulaitoksissa lapsenhuoltolaki säättää mitä lapsen kasvatuksessa ja kasvuoloissa on otettava huomioon ja niitä on noudatettava. Kaikki lastensuojelulaitoksessa annettava hoito ja huolto määräytyvät siis lapsenhuoltolain mukaisesti. (www.finlex.fi; www.sosiaaliportti.fi ; Heino 2009, 198-213.)

Lisääntynyt lasten sijoitustarve on kohdistunut paineena erilaisiin sijoituspaikkoihin. Sijaisperheitä on rajallinen määrä ja perhehoitopaikkojen tarve on suuri. Vuonna 2006 oli julkisen vallan ylläpitämiä laitoksia 108 ja niiden lisäksi muutama perhekoti toimii kunnallisena. Vuonna 2007 yksityisiä laitoksia oli 384 ja ammatillisia perhehoitoluvalla toimivia perhekoteja 184, yhteensä lastensuojelun alalla oli siis 568 yksityistä palveluntuottajaa. Lastensuojelun laitoshuollon toimipaikoista jo 84 prosenttia on muita kuin julkisen sektorin yksiköitä. Lastensuojelun sijaishuollon palveluista

yksityiset palveluntuottajat hoitavat jo 70 prosenttia vuonna 2007. Järjestöt tuottavat näistä lastensuojelulaitosten ja perhekotien hoitopäivistä 14 ja yritykset 56 prosenttia. Julkinen puoli tuottaa jäljelle jääneet 30 prosenttia. Tullessaan asiakkaaksi lastensuojelun avohuoltoon lapset ovat useimmiten alle kolmivuotiaita. Tullessaan huostaanotetuiksi lapset ovat useimmiten murrosikäisiä. Väestön lapsista enemmistö asuu kahden vanhemman perheessä. Lastensuojelun asiakkaana olevien lasten perhetausta on aivan toisenlainen. Ydinperheessä asui vain joka kolmas lapsista ja kasi kolmesta lapsesta asui lastensuojelun asiakkaaksi tullessaan pääasiassa toisen biologisen vanhempansa luona, useimmiten äidin. Joka viides asui uusperheessä ja puolet lapsista ja puolet lapsista yhden vanhemman perheessä. Huostaanotetuista lapsista vain joka neljäs tuli yhdinperheestä ja 55 prosenttia otettiin huostaan yhden vanhemman perheestä. Lapsen ja nuoreen liittyvän lastensuojelun tarpeen taustalla korostuvat erityisesti lasten ristiriidat vanhempien kanssa. Yllättävin tulos liittyy huostaanottotilanteessa sosiaalityöntekijän arvioon lapsen psyykkisestä terveydentilasta. Se liittyy ylipäättään huostaanottotilanteeseen 78 prosentin kohdalla ja 45 prosentilla lapsista huonon psyykkisen terveyden arviointiin erityisesti kuvaavan huostaanottoon johtanutta tilannetta. Lasten koulunkäyntivaikeudet olivat myös vahvasti esillä. Huostaanoton taustalla näkyivät lisäksi väkivaltakokemukset. Joka kolmannen lapsen huostaanoton taustalla oli jossain määrin myös lapsen tai nuoren fyysinen sairastelu, vammaisuus taikka kehitysviivästymä. (www.finlex.fi ; www.sosiaaliportti.fi ; Heino 2009, 198-213.)

3.4 Arjenhallinta

Arjenhallinta tarkoittaa, että ihmisellä on usko, että hän voi vaikuttaa asioihin ja muuttaa olosuhteita itselleen suotuisammiksi. Ihminen pyrkii omalla toiminnallaan muuttamaan sellaisia ulkoisia ja sisäisiä olosuhteita, jotka hän arvioi itselleen liian rasittaviksi tai voimavaransa ylittäviksi. Ihminen pyrkii muuttamaan olosuhteet konkreettisesti toisiksi tai yrittää muuttaa tavoitteitaan tai omaa tapansa tulkita asioita. Jos ihminen uskoo voivansa omilla päätöksillään ja ratkaisuillaan vaikuttaa asioihin ja siihen mitä hänelle tapahtuu, voidaan sanoa hänen elämänhallintansa olevan korkea. Tällöin ihminen tuntee olevansa vastuussa omasta elämästään. Ihminen alkaa

asettaa itselleen tavoitteita ja hän miettii miten hän pääsee näihin tavoitteisiin. Hänellä on siis selkeä päämäärä mihin hän pyrkii. Jos ihminen uskoo, että hänelle vain tapahtuu asioita ja tapahtumat ovat pääasiassa sattumaa, eivätkä seurausta siitä, mitä hän itse tekee, voidaan sanoa ihmisellä olevan matala arjenhallinta tai matala ulkoinen kontrolli. (Keltikangas-Järvinen 2008, 256-259.)

Yleisesti arjenhallinnassa on kyse elämän kontrolloimisesta ja hallitsemisesta. Arjenhallinta käsite käsittää kaikki elämän osa-alueet, sosiaalisen aseman, työn, asumisen, perhetilanteen, terveyden, työkyvyn ja muut elämisen voimavarat. Arjenhallinta näkyy jokapäiväisissä arjen tilanteissa ja tapahtumissa. Arjenhallinta on kokonaisuus, jossa ihminen yrittää sovittaa yksilölliset tavoitteensa ja yhteisölliset odotukset ja velvollisuudet toimintaansa ohjaaviksi kokonaisuusiksi. Arjenhallintaan sisältyy fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen ulottuvuus. Arjenhallinnan puuttuminen voi siis ilmetä fyysisenä, psyykkisenä tai sosiaalisena avuttomuutena. Jos ihminen kokee, ettei hän pysty vaikuttamaan oman elämänsä kulkuun, se voi johtaa luovuttamiseen ja välinpitämättömyyteen omaa elämää kohtaan. Arjenhallinta voidaan jakaa ulkoiseen ja sisäiseen arjenhallintaan. Ulkoinen arjenhallinta sisältää kaikki ympäristön tarjoamat sekä ihmissuhdeverkostojen ja harrastustoiminnan tarjoamat mahdollisuudet tukea ihmisen kykyä käsitellä paineita ristiriitatilanteissa. Esimerkiksi ammatinvalintatilanteissa ja muissa elämän käännekohdissa ovat ulkoisen arjenhallinnan tekijät avainasemassa. Ympäröivän yhteisön arvoperiaatteet ja kulttuurin käsitykset esimerkiksi ammattien arvostettavuudesta ja sukupuolirooleista ovat merkittäviä tekijöitä ihmisen painiessa tulevaisuuttaan koskevien päätösten kanssa. Sisäinen arjenhallinta viittaa ihmisen omiin taipumuksiin ja valmiuksiin. Tällaisia ovat ihmisen omat taipumukset, tunteet, itsetunto sekä sopeutumis- ja paineensietokyky. Sisäistä arjenhallintaa voi oppia ja kartuttaa elämän kokemusten ja elämän vaikeiden tilanteiden avulla. Yhden määritelmän mukaan arjenhallinnan voidaan sanoa olevan kunnossa silloin kun ihminen on oppinut pitkäjänteisyyttä, tasapainoa, yksilöllisyyttä ja sopeutumista. (Paju & Vehviläinen 2001, 112-115; Miettinen & Kuitunen 1999, 144-145; Keltikangas-Järvinen 2008, 256-259.)

3.4.1 Elämänhallinnan kehittyminen

Elämänhallinnan syntyminen on pitkä prosessi, joka alkaa jo vauvana. Prosessi alkaa vauvan omasta kokemuksesta. Vauvalla ei ole vielä mitään mahdollisuutta jäsentää maailmaa ja ymmärtää tapahtumien syy-seuraussuhteita, mutta vauvan havainto omasta mahdollisuudesta vaikuttaa, tuo selvyttä tähän kaaokseen. Vauva ymmärtää, että kun hän itkee, joku tulee paikalle ja vauvan paha olo häviää. Omasta mielestään vauva pystyy hallitsemaan jotain, koska hän poisti pahan olon omalla toiminnallaan. Tällaisista ensimmäisistä havainnoista kasvaa tunne, jota kutsutaan lapsen omnipotenssiksi eli tunne, että minä hallitsen maailmaa. Vauva käsittää ”kun minä ärähdän, koko maailma tähtää”. Jotta tämä välttämätön omnipotenssivaihe muodostuu, se vaatii, että lapsesta pidetään huolta ja hänen avunpyyntönsä vastataan. Elämänhallinnan rakentumisen kannalta on tärkeää, että vauvan hoito ajoitetaan oikein. Hoidon tulee olla vastaus vauvan pyyntöön, niin että vauva voi yhdistää lopputuloksen omaan toimintaansa. Elämänhallinnan rakentumista horjutetaan, jos vauvan tarpeisiin ei vastata. Tällöin vauva oppii, että hän ei saa mistään turvaa. Lapsen omnipotenssivaihe on siis lapsen suoja pelottavaa maailmaa vastaan ja se on välttämätön kehitysvaihe lapsella. Lapsen omnipotenssivaihe kestää toisen ikävuoden alulle ja se alkaa vähitellen purkautua lapsen omien havaintojen myötä, mutta myös vanhempien käytöksen takia. Omnipotenssivaihe on siis pohja ihmisen elämänhallinnalle, mutta se alkaa purkautua ja se alkaa korvautua realistisemmilla havainnoilla ympäristöstä, lapsi alkaa huomata asioiden syy-seuraussuhteita ja asteittain lapsen omien mahdollisuuksien arviointi paranee. (Keltikangas-Järvinen 2008, 260-266.)

Lapselle alkaa parin vuoden iässä kehittyä alkeellinen taju oman käytöksen ja lopputuloksen välisestä yhteydestä. Jos tätä tajua häiritään eikä lasta auteta tulkitsemaan oikein syy-seuraussuhteita, saattaa se vaikuttaa häiriöihin aikuisiällä. Häiriö voi johdattaa aikuisella sellaiseen ajatteluun, että hän ei ole koskaan vastuussa siitä mitä hänelle tapahtuu ja kaikki on aina sattumien ja pahantahtoisten ihmisten syytä. On siis tärkeää, että lapsella on rajat ja kontrolli, jotka opettavat syy-seuraussuhteen ymmärtämistä. On tärkeää opettaa lapselle millaisesta käytöksestä seuraa mitään, jotta lapsi pystyy itse valitsemaan lopputuloksen eli kiitoksen tai rangaistuksen. Jos lapselle ei aseteta minkäänlaisia rajoja, hän ei tiedä millaisesta käytöksestä vanhemmat kiittävät tai millaisesta rankaisevat, jolloin hän ei myöskään pysty ymmärtämään oikein syy-

seuraussuhteita. On tärkeää, että lapsi joutuu vastuuseen teoistaan, jotta hän oppii elämänhallintaa. Lapsen rankaisussa on kysymys pääasiassa siitä, että lapsi ymmärtää, että virheen, loukkauksen tai epäonnistumisen pystyy korjaamaan omilla teoillaan. Pitää huomioida se, että jokainen lapsi on yksilö, toinen saattaa tarvita enemmän kiitosta ja toinen tarvitsee moitetta. Toiselle voi auttaa keskustelu ja toinen voi tarvita selkeitä määräyksiä. Viimeinen elämänhallinnan kehitysvaihe on sisäisen autonomian saavuttaminen. Tämä tarkoittaa, että ihminen pystyy hallitsemaan tunteitaan ja ohjaamaan omaa käytöstään ympärillään olevan yhteisön hyväksymällä tavalla. Ihminen pystyy siis kontrolloimaan itse itseään ja kykenee päättämään miten hän reagoi missäkin tilanteessa ja millaisissa tilanteissa hän näyttää tunteensa. Lopullinen elämänhallinta syntyy vähitellen ja sen kehittyminen kestää lapsuudesta aikuisuuteen saakka. (Keltikangas-Järvinen 2008, 260-266.)

3.5 Motivaatio

Motivaation geneettisen taustan tutkiminen on uusi tutkimusalue. Motivaatiomme perusta on osittain geneettisessä perimässämme. Motivaatiota tutkivat pitävät hyödyllisenä motivaation jakoa ulkoiseen ja sisäiseen motivaatioon. Tämä jaottelu perustuu käsitykseen kolmesta tärkeästä synnynnäisestä psykologisesta tarpeesta, jotka vaikuttavat ihmisen käyttäytymiseen. Nämä tarpeet ovat autonomian tarve, ryhmäjäsenyyden tarve ja tarve tuntea pätevyyden tai tehokkuuden tunteita. Sisäisesti motivoitunut käyttäytyminen tapahtuu käyttäytymisen itsensä vuoksi eli siitä riemusta ja tyydytyksestä, jonka toiminta itsessään tuottaa. Ulkoista motivaatiota ei yleensä nähdä oppimisen kannalta yhtä toivottavana kuin sisäistä motivaatiota. Ulkoinen motivaatio määritellään usein orientaatioksi, jossa ihmistä motivoi ulkoiset vaatimukset kuten valmistuminen koulusta ja työpaikan saanti. (Salmela-Aro 2006, 132-134; www.zest.fi.)

Ihminen ohjaa elämäänsä ja omaa kehityspolkuun henkilökohtaisten tavoitteiden avulla. Viimeaikaisessa motivaatiopsykologiassa tavoitteita on tyypillisesti tukittu

joko pyytämällä ihmisiä listaamaan omia tärkeitä tavoitteitaan tai arvioimaan eri tavoitteiden merkitystä itselleen. Näissä tutkimuksissa on havaittu, että ihmisille keskeisiä tavoitteita ovat heidän ikäänsä liittyvät kehitystehtävät kuten koulutukseen, ammatinvalintaan ja työuraan liittyvät tavoitteet ja että sisäisellä motivaatiolla on tärkeä merkitys tavoitteiden saavuttamisessa. Tässä sisäinen motivaatio tarkoittaa sitä, että tavoitteeseen pyritään, koska tavoitetta pidetään kiinnostavana ja haastavana tai koska se on oman identiteetin mukainen. Kun ihminen kohdistaa sisäisen motivaationsa keskeiseen tavoitteeseensa, kuten uratavoitteeseen, hän myös työskentelee sekä enemmän että tehokkaammin tavoitteeseen pääsemiseksi, mikä taas johtaa tavoitteessa edistymiseen. Ihminen saattaa valita tavoitteensa myös ulkoisen tai sosiaalisen paineen vaikutuksesta sen sijaan, että ottaisi huomioon omat arvonsa ja sisäiset kiinnostuksen kohteensa. Tällöin tavoitteeseen pyritään esimerkiksi muiden ihmisten tai tilanteen vuoksi tai jotta välttyttäisiin syyllisyyden ja ahdistuksen tunteilta ja silloin puhutaan ihmisen ulkoisesta motivaatiosta. Kun ihminen on luonut tavoitteitaan ulkoisen motivaation varjolla, voidaan todeta, että vastoinkäymisen kohdatessa ihminen luopuu herkemmin tavoitteistaan, kuin jos tavoitteita olisi johtanut sisäinen motivaatio. (Vasalampi, ym. 2010, 402-403.)

Elämänkulun motivaatiomallin mukaan neljä prosessia ovat keskeisiä tekijöitä. Nämä prosessit ovat suuntaaminen, suunnistaminen, säätely ja sopeuttaminen. Erilaiset instituutiot, kehitystehtävät, roolisiirtymät **suuntaavat** ja kanavoivat yksilön mahdollisuuksia ja rajoituksia. Keskeisin suuntaava tekijä on vuorovaikutuksellinen ympäristö, kuten muut ihmiset, esimerkiksi vanhemmat, ystävät, puoliso, työ- ja opiskelukaaverit. Ihmiset tekevät kuitenkin myös itse valintoja ja **suunnistavat** ja ohjaavat omaa elämäänsä omien tavoitteidensa avulla. Itsesäätelyn avulla ihmiset pyrkivät saavuttamaan tavoitteensa. **Säätely** tapahtuu usein muiden ihmisten kanssa ja tavoitteet voivat olla jaettuja muiden ihmisten kanssa. Tavoitteet eivät kuitenkaan aina onnistu toivotulla tavalla, tällöin joudutaan **sopeutumaan**. Yksi keskeisimmistä sopeutumisen keinoista on tavoitteiden muokkaaminen ja joskus on luovuttava tavoitteista. (Salmela-Aro 2008, 374.)

Motivaatiota voidaan kuvata myös tahdonvoimaksi. Motivaatio on tärkeää ja se vaikuttaa suurelta osin millainen haluttu lopputulos on. Yleinen käsitys motivaatiosta on että se on ihmisen ominaisuus tai luonteenpiirre. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkansa,

koska sama ihminen saattaa olla eritavalla motivoitunut eri asioihin kuten työhön ja harrastuksiin. Jokaiselta ihmiseltä löytyy motivaatiota. Jokaisella ihmisellä on tavoitteita ja toiveita, jotka vaikuttavat motivaatioon. Jotta ihmisellä olisi motivaatiota suoriutua esimerkiksi työssä hyvin on hänen uskottava kykenevänsä siihen ja sen olevan kannattavaa. Kuitenkaan esimerkiksi raha ei yksin synnytä motivaatiota. Tunteilla on myös suuri merkitys motivaatioon, koska jos ihminen joutuu tekemään jotain mikä on tunteiden vastaista vaikuttaa se häneen epämotivoivasti. Jotta ihmisellä olisi motivaatiota jonkin asian suorittamiseen, pitää sen olla haasteellinen, toteutettavissa, merkityksellinen, houkutteleva ja mitattavissa. Motivoituneet ihmiset yleensä suoriutuvat tehtävistään hyvin ja pääset todennäköisemmin tavoitteisiinsa. Hyvä motivaatio myös tekee työnteosta mielekästä ja hauskaa. (Niermeyer & Seyffert 2002, 12-33, 66; Forsyht 2006, 1-9.)

4 AIHEESEEN LIITTYVIÄ AIKAISEMPIA TUTKIMUKSIA

Huumosen (2009) tutkimus ”Sirpaleinen lapsi huostaanotettujen nuorten kokemuksia”, selvittää sijaishuollon katkenneita sijoituksia. Tutkimustuloksista selvisi, että nuoria koskevat päätökset oli tehty heitä kuulematta. Tutkimukseen osallistuneet nuoret kokivat, ettei heillä ollut mahdollisuutta vaikuttaa päätöksiin, jotka olivat koskeneet sijoituspaikkojen muutoksia. He saivat ensimmäistä kertaa vaikuttaa itse päätöksiin vasta ollessaan 15 - 16-vuotiaita. Katkenneet sijoitukset ovat tuoneet mukanaan nuorille myös katkenneita ihmissuhteita ja tuntemuksia etteivät he kuulu mihinkään.

Katajan (2012) tutkimus ”Lapsuuden rajoilla, normaalin ja poikkeavan määrittäminen huostaanottoasiakirjoissa”, selvittää millä ongelmatekijöillä lastensuojelutoimia perustellaan ja miten näitä ongelmia kuvataan. Tutkimuksen mukaan lastensuojeluongelmat eivät näyttäyty selvärajaisina. Lastensuojeluongelmat määrittyvät ongelmiksi vasta kun joku reagoi niihin. Eri alojen toimijat kohtaavat lapsen ja perheen erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa, jolloin eri toimijat kiinnittävät huomiota eri asioihin. Normaalin ja poikkeavan lapsuuden välisten rajojen asettuminen riippuu erityisesti siitä, minkä instituution kanssa lapsi tai perhe päätyy tekemisiin.

Erosen (2012) tutkimus ”Lastenkoti osana elämäntarinaa”, selvittää kuinka lastenkodissa olleet nyt jo aikuiset kertovat lastenkoti ajastaan osana henkilökohtaista elämäänsä ja miten erilaisia tarinoita lastenkodista osana elämää kerrotaan ja voidaan tutkia. Tutkimuksen päätulos oli, että lastenkoti osana henkilökohtaista elämää ei ole sen kokeneille asia josta tahtoisi ulkopuolisille kertoa.

Lepistön (2010) tutkimus ”Nuorten kokema perheväkivalta. Malli hyvinvoinnista ja selviytymisestä”. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata perheväkivaltaa kokeneiden nuorten kokemuksia hyvinvoinnista, perheväkivallasta ja selviytymisestä sekä selvittää näiden välisiä yhteyksiä. Tutkimuksen tuloksista selviää, että nuorten kokema perheväkivalta on suhteellisen yleistä vaikka laki kieltää kuritusväkivallan. Perheväkivallan todistamisella ja nuorien itse kokemalla perheväkivallalla on yhteys moniin asioihin nuoren elämässä, muun muassa nuoren kokemaan terveyteen ja hyvinvointiin, tyytyväisyyteen elämässä, koulukiusaamiseen ja ihmissuhteisiin perheen sisällä sekä seurustelusuhteisiin.

Tikkasen (2012) tutkimus ”15 – 20 -vuotiaiden nuorten toivo, sen ylläpitäminen ja vahvistaminen”. Tuotti uutta tietoa nuorten oman toivoa ylläpitävän ja vahvistavan toiminnan jakautumisesta mielensisäiseen ja konkreettiseen toimintaan. Uutta tietoa oli nuorten toivon liittyminen elokuvien katsomiseen, kirjoittamiseen, piirtämiseen, lukemiseen, matkustamiseen, musiikin tekemiseen ja luontoon.

5 PROJEKTITYÖ MENETELMÄNÄ

5.1 Projektin määrittelyä

Projekti on kehityshanke ja sillä on aina selkeä tavoite. Tavoite pyritään saavuttamaan työllä, jonka tekemistä kutsutaan projektityöksi ja jokainen projektityö on ainutlaatuinen. Projektin aloittamista ja toimintaa ohjataan johdetusti ja suunnitelmallisesti. Projektille tehdään aina suunnitelma ja suunnitelman jälkeen seuraa projektin

toteutus. Suunnitelmaa tehtäessä, projektille asetetaan aikataulu, kiinteä budjetti ja päättymispäivä. Toteutukseen kootaan joukko ihmisiä, joille jaetaan omat roolit ja vastualueet. Projektille valitaan myös henkilö, joka johtaa koko projektia alusta loppuun saakka. Projektin johtajan tehtävänä on jakaa projektin tehtävät, valvoa aikataulussa ja budjetissa pysymistä. Projektiin liittyy aina riskit ja epävarmuudet ja riskien määrä riippuu siitä, miten projekti viedään läpi sen eri vaiheissa. Projektin päävaiheita ovat sen perustaminen, suunnittelu, toteutus ja päättäminen. Projektin joka vaiheessa seurataan ja kontrolloidaan sen tuloksia. Projektiluontoisen opinnäytetyön kohdalla tehdään projekti suunnitelma, jossa selvitetään projektin tausta ja lähtötilanne. Projektisuunnitelmassa tulee esille myös projektin tarkoitus, tavoite ja rajaukset. Projekti on aina suunnattu tietylle kohderyhmälle. Projektisuunnitelmassa esitellään myös tehtävien jako ja koko projektin aikataulu tarkasti. (Ruuska, 2001, 9-33; Kettunen, 2009, 15-17; Vilka & Airaksinen, 2004, 48-49.)

Onnistuneen projektin läpisaattamiseen tarvitaan ryhmätoimintaa ja sitoutumista. Projektin on tarkoitus kehittää uusi asia tai toiminta, joka jää osaksi normaalia toimintaa. Projektin vahvuus on kohdentuminen erilaisten ongelmien ratkaisemiseen alueilla, jotka liittyvät johtamiseen, palveluihin, organisaatioihin ja niiden rakenteisiin, prosesseihin tai henkilöstöön. Projekti voi kestää muutamasta kuukaudesta useaan vuoteen. Projektit voivat olla pinnallisia tai perusteellisia. Projektit ovat syntyneet yritysmaailmassa, mutta ne ovat juurtuneet myös osaksi sosiaali- ja terveystalvelujen laadun parantamista. Projektit toimivat muutoksen välineenä, jossa on kyse uuden idean tai ajattelu- ja toimintatavan omaksumisesta. Projektit tuottavat uusia toimintakäytäntöjä palvelusektoreihin sekä organisaatioihin. Projektilla tavoitellaan joustavuutta ja kykyä huomioida asiakkaiden tarpeet entistä paremmin. Projekti ei saa kuitenkaan haitata perustyön tekemistä. Projekti saa ideansa yleensä siitä, että tämän hetkinen tilanne ei vastaa toivottua tilannetta. Projektit alkavat yleensä siitä, että ongelmaan on alustava ratkaisu. Ratkaisu voi olla visio tulevasta. (Paasivaara, Suhonen & Nikkilä 2008, 7-14; Karlsson & Marttala 2001, 14-16.)

5.2 Projektin suunnittelu

Projektin tulisi olla oppiva prosessi. Projektissa ei ole tarkoituksena suunnitelman orjallinen noudattaminen vaan suunnitelmia on muutettava jos projektin aikana huomataan, etteivät alkuperäiset suunnitelmat johda kestäväan toteutumiseen. Projektin yleisin epäonnistumisen syy on ollut se, että projektisuunnitelmaa on noudatettu liian orjallisesti. Joskus toimintaympäristö voi muuttua niin paljon projektin edetessä, että alkuperäinen suunnitelma ei enää ole mahdollinen. Tarkoituksena on, että suunnittelun kautta projektista tulee joustava ja oppiva prosessi. Suunnitelmat tarkentuvat ja muuttuvat koko toteutuksen ajan. Projektissa projektisuunnitelma on siis tärkeä strateginen johtamistyökalu. Projektisuunnitelman on tarkoitus määrittää tavoitteet, organisointi, toimintamalli, tärkeimmät tuotokset sekä luoda karkea työsuunnitelma. Projektisuunnitelma tulisi olla tarkoin rajattu, jotta pystytään ajoissa päättämään pystytäänkö projekti viemään läpi vai luovutaanko siitä esisuunnittelun jälkeen. Varsinaisessa projektisuunnitelmassa määritellään sen tavoitteet ja sisältö. Projektisuunnitelma sisältää taustaselvitykset, talousanalyysit, organisaation tarkastelun sekä sosiaalisten ja ympäristöllisten vaikutusten selvittämisen. Sen toteuttaminen ja tarkastelu pitää yleensä tehdä projekti organisaatiossa. (Silfverberg 2007, 12.)

Tämä projektiluontoinen opinnäytetyö toteutetaan yhteistyössä pienryhmäkoti Aatulan kanssa. Pienryhmäkoti Aatula on Luotsimaja Oy:n alaisena toimiva lastensuojelulaitos. Aatula on vuonna 2006 perustettu yksityinen lastensuojelulaitos. Hoitopaikkoja Aatulassa on seitsemän ja yksi näistä on suunnattu itsenäistyvälle nuorelle. Aatulassa on mahdollisuus koulunkäyntiin omassa kotiopetusryhmässä. Tällä hetkellä Aatulassa on neljä noin 15-vuotiasta poikaa. Aatulan henkilökunta koostuu sairaanhoitajista, sosionomeista ja yhteisöpedagogista. Tarkoitus on saada nuoret motivoitumaan ja osallistumaan elokuvien katselutilan suunnitteluun ja toteutukseen. Suunnittelun ja toteutuksen aikana tarkoituksenamme on edistää nuorten psyykkistä terveyttä ja ulkoista elämänhallintaa. Tarkoituksena on saada onnistumisen kokemuksia nuorille. Haastavaa projektissa on saada nuoret innostumaan yhteisestä toiminnasta, nuorten ikä ja perhetaustat luovat myös omat haasteensa projektille. Muita projektin riskitekijöitä ovat mahdollinen aikataulun pettäminen ja budjetin ylittyminen. Projektin päätyttyä arvioimme projektin onnistumista ja projektin tavoitteiden täyttymistä. (www.luotsimaja.fi .)

Yhteistyö Aatulan kanssa sai alkunsa keväällä 2012. Toiminnallinen opinnäytetyö kiinnosti ja Satakunnan ammattikorkeakoulun kautta tuli tieto, että pienryhmäkoti Aatulalla olisi halukkuutta toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Tutustuimme projektiluontoisen opinnäytetyön tekemiseen ja projektisuunnitelmaa aloimme tekemään ke-
säkuussa 2012. Projektin tarkoituksena oli edistää nuorten psyykkistä ja sosiaalista terveyttä. . Projektin tarkoituksesta ja tavoitteista keskeisiksi käsitteiksi nousivat terveyden edistäminen, lastensuojelu, nuoruus, arjenhallinta ja motivaatio.

Projektin toteutus sai alkunsa toukokuussa yhteisessä tapaamisessa Aatulan vastaavan ohjaajan kanssa Aatulan tiloissa. Vastaanotto Aatulassa oli miellyttävä ja Aatulan tilat olivat kuin missä tahansa omakotitalossa. Jokaisella nuorella oli oma huone, heillä oli yhteinen olohuone, keittiö, pesutilat ja tietokonenurkka. Tapaamisessa keskusteltiin tämän projektiluontoisen opinnäytetyön aiheesta. Keskustelussa vastaavan ohjaajan kanssa käytiin läpi millaiselle projektille Aatulassa olisi tarvetta. Keskustelussa kävi ilmi, että Aatulassa oli tarkoitus remontoida nuorille oma elokuvien katselutila, huoneesta joka on käyttämättömänä pesutilojen läheisyydessä. Remontointi oli kuitenkin jäänyt, koska pesutiloissa oli todettu vesivahinko. Keskustelun päätteeksi tämän opinnäytetyön aiheeksi muodostui aktivoiva toiminta Aatulan nuorille.

Tämän projektiluontoisen opinnäytetyön ohjaava opettaja ohjeisti ottamaan yhteyttä Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaalipuolen opettajaan, jolle Aatula oli tuttu paikka jo entuudestaan Tämä siitä syystä, että kyseinen opettaja olisi hyvä arvioimaan aiheen sopivuutta projektiluontoiseen opinnäytetyöhön. Sosiaalipuolen opettajan kanssa sovittiin tapaaminen Aatulaan, jossa mukana olisi myös Aatulan vastaava ohjaaja. Yhteisessä tapaamisessa käytiin läpi opettajalta ja Aatulan vastaavalta ohjaajalta nousseita toiveita tämän projektiluontoisen opinnäytetyön suhteen. Tapaamisessa käytiin läpi myös mahdollisia tavoitteita ja pohdittiin miten saada nuoret motivoitumaan tähän yhteiseen projektiin. Aatulan vastaava ohjaaja esitteli myös sosiaalipuolen opettajalle Aatulan tilat. Sosiaalipuolen opettaja innostui tästä aiheesta ja katsoi aiheen sopivaksi tälle opinnäytetyölle. Tapaamisen lopuksi sovittiin sosiaalipuolen opettajan kanssa lastensuojeluun ja huostaanottoon liittyvän aineiston keruusta ja perehtymisestä kerättyyn aineistoon. Seuraava tapaaminen sosiaalipuolen opettajan

kanssa sovittiin toukokuun loppuun, jolloin oli tarkoitus käydä läpi kerätty aineisto ja tähän projektiluontoiseen opinnäytetyöhön liittyvät asiakirjat.

Tapaamisessa toukokuun lopulla opettajan kanssa käytiin läpi aineistoa, jota oli kerätty lastensuojeluun ja huostaanottoon liittyen. Opettaja esitteli erilaisia kirjallisuuslähteitä projektin teoriaosuutta varten. Keskustelua käytiin myös projektiin liittyvistä sopimuksista ja tehtiin sopimus Satakunnan ammattikorkeakoulun alaisen palvelukeskus Soteekin kanssa ja tämän sopimuksen sosiaalipuolen opettaja toimitti henkilökohtaisesti Aatulaan.

Kesän aikana valmistui raakaversio projektisuunnitelmasta. Syyslukukauden alkaessa tämän opinnäytetyön ohjaava opettaja antoi ohjeet kuinka työtä korjata ja mitä siihen tulisi lisätä. Korjausten ja lisäysten jälkeen sovittiin tapaaminen Aatulan vastaavan ohjaajan kanssa syyskuulle 2012. Tapaamisessa esiteltiin projektisuunnitelma Aatulan vastaavalle ohjaajalle. Suunnitelmana oli siivota remontoitava tila, tehdä pientä pohjatyötä seinille ja takalle, maalata huoneesta joitakin seiniä ja osaan hyödynnettäisiin nuorien lahjakkuutta. Lahjakkuutta hyödynnettäisiin esimerkiksi siten, että yksi taiteellisesti lahjakkaista nuorista suunnittelisi ja toteuttaisi yhdessä muiden nuorten kanssa jonkin maalauksen yhdelle seinälle ja lopuksi oli tarkoitus sisustaa huone uudelleen. Ajatuksena oli hankkia huoneeseen pöytätaaso, säkkituolit ja matto. Vastaava ohjaaja oli jo aikaisemmassa tapaamisessa kertonut, että heillä on kaikki tarvittava elektroniikka jo hankittuna, joten niitä ei suunnitelmassa tarvitse huomioida eikä laskea budjettiin. Vastaava ohjaaja pyysi esittelemään suunnitelman nuorille, joiden kanssa projekti oli tarkoitus toteuttaa. Projektin budjettiin vastaava ohjaaja ei ottanut kantaa. Sovittiin uusi tapaaminen, jolloin projektisuunnitelma esiteltäisiin nuorille ja heidän toiveistaan elokuvien katselutilan suhteen kysyttäisiin. Tapaamisen jälkeen informoitiin tämän opinnäytetyön ohjaavaa opettajaa kuinka tapaaminen sujui ja mitä seuraavaksi olisi tarkoitus tehdä.

Seuraava tapaaminen oli syyskuun lopulla ja tällöin oli tarkoitus tutustua ensimmäistä kertaa Aatulassa asuviin nuoriin. Aatulan vastaava ohjaaja oli kerännyt nuoret Aatulan olohuoneeseen, jossa nuoret odottivat jännittyneinä. Heti alkuun käytiin läpi esittelykierros, jonka jälkeen nuorille esiteltiin projektisuunnitelma. Tämän jälkeen nuorilla oli mahdollisuus kertoa mielipiteensä tästä projektisuunnitelmasta ja kertoa

omia ideoita ja toiveitaan tätä projektia koskien. Nuorilta nousi esille toive vaaleanpunaisesta värimaailmasta ja toiveena oli myös pehmeä nukkamatto. Sillä hetkellä nuorille ei noussut muita ideoita mieleen, joten sovittiin, että nuoret saavat lisää mientä aikaa. Sovittiin, että seuraavalla kerralla keskustellaan nuorten kanssa henkilökohtaisesti ja käydään läpi jos heille on noussut uusia ideoita tämän projektin suhteen. Lopuksi tiedusteltiin mikä projektin budjetti tulisi olemaan, mutta tähän ei vastaava ohjaaja osannut vastata. Vastaava ohjaaja pyysi tekemään laskelman projektin kuluista ja toimittamaan tämän hänelle. Seuraava tapaaminen sovittiin Aatulan vastaavan ohjaajan kanssa lokakuun alkuun.

Lokakuun alun tapaamisessa vastaava ohjaaja ei ollut itse paikalla eikä muuta henkilökuntaa oltu informoitu tapaamisesta. Koska vastaava ohjaaja ei ollut paikalla, projektiin liittyviä kuluja ja budjettia ei voitu käydä läpi. Tapaamisessa käytiin keskustelemassa henkilökohtaisesti nuorten kanssa. Henkilökohtainen keskustelutuokio käytiin kun nuorilla oli käynnissä hiljainen tunti. Hiljaisella tunnilla nuoret saivat rauhoittua päivän menoista ja saivat viettää omaa aikaa omissa huoneissaan tunnin ajan. Hiljaisella tunnilla käytiin nuorten huoneet yksi kerrallaan läpi ja jokaiselta nuorelta kysyttiin ensin lupa huoneeseen pääsyyn. Jokainen nuori oli halukas keskustelemaan. Keskusteluissa haastateltiin nuoria suullisesti oliko heille noussut uusia ideoita tai toiveita projektin suhteen. Nuoret vaikuttivat tyytyväisiltä ideoihin, joita oli aikaisemmassa tapaamisessa käyty läpi. Henkilökohtaisissa keskusteluissa ei tullut uusia toiveita eikä ideoita ilmi. Nuoret vaikuttivat innostuneilta tulevasta yhteistyöstä. Nuorten kanssa käytyjen keskusteluiden jälkeen kerrottiin Aatulassa työvuorossa olleille työntekijöille miten projektin oli tarkoitus edetä tästä eteenpäin. Koska vastaava ohjaaja ei ollut paikalla sovittiin, että seuraava tapaaminen sovitaan puhelimitse vastaavanohjaajan kanssa.

Seuraava tapaaminen sovittiin puhelimitse Aatulan vastaavan ohjaajan kanssa lokakuun puoleen väliin. Seuraavalla käynnillä oli tarkoitus tarkastella remontoitavaa tilaa tarkemmin, suunnitella projektin toteutusta ja sen tulevaa ajankohtaa. Tapaamisessa vastaava ohjaaja ei ollut paikalla, joten projektin budjetista eikä toteutuksen ajankohdasta voitu sopia. Tapaamisessa tarkasteltiin itsenäisesti remontoitavaa tilaa kun työntekijöitä ei ollut saatavilla. Remontoitavasta tilasta otettiin tarkat mitat ja suunniteltiin miten ja mistä toteutus aloitetaan. Lopuksi työvuorossa ollutta henkilö-

kuntaa informoitiin tämän projektiluontoisen opinnäytetyön silloisesta vaiheesta. Sovittiin myös, että seuraava tapaaminen sovitaan puhelimitse vastaavan ohjaajan kanssa, jolloin sovitaan myös projektin toteutuksen ajankohdasta.

Marras-joulukuussa 2012 tehtiin korjauksia ja lisäyksiä projektisuunnitelmaan, joka hyväksyttiin joulukuussa 2012. Projektisuunnitelma toimitettiin koulutusjohtajalle ja otettiin yhteyttä Aatulan vastaavaan ohjaajaan viestillä, jolle ilmoitettiin, että projektin toteutus tapahtuisi tammikuussa 2013, jos ajankohta sopisi Aatulalle. Tähän viestiin ei kuitenkaan tullut vastausta. Tammikuun puolella välissä 2013 yritettiin saada puhelimitse yhteys Aatulan vastaavaan ohjaajaan tuloksetta. Samana päivänä tuli tieto tämän opinnäytetyön ohjaavalta opettajalta, että Aatulan vastaava ohjaaja oli ollut yhteydessä Satakunnan ammattikorkeakoulun yhteen opettajaan, tiedustellen kyseiseltä opettajalta tämän projektiluontoisen opinnäytetyön aikataulusta. Aatulan vastaavalta ohjaajalta ei tullut enää yhteydenottoa henkilökohtaisesti. Tiedon saannin jälkeen otettiin uudelleen puhelimitse yhteyttä vastaavaan ohjaajaan. Tällä kertaa vastaava ohjaaja vastasi puheluun, ehtimättä kuitenkaan keskustella projektista. Vastaan ohjaajan kanssa sovittiin keskusteluaika puhelimitse seuraavalle päivälle. Vastaavaan ohjaajaan otettiin yhteys puhelimitse sovittuun kellon aikaan tuloksetta. Vastaavaohjaaja otti puhelimitse yhteyttä myöhemmin samana päivänä vain kertoakseen ottavansa yhteyttä tämän projektiluontoisen opinnäytetyön ohjaavaan opettajaan. Keskustelu projektiin liittyvistä asioista jäi täysin auki. Myöhemmin samana päivänä tämän projektiluontoisen opinnäytetyön ohjaavalta opettajalta tuli ilmoitus sähköpostitse, että Aatulan vastaava ohjaaja oli ollut yhteydessä häneen ja ilmoittanut, että Aatula irtisanoutuu projektista, koska nuoret joiden kanssa projekti oli tarkoitus toteuttaa muuttavat pois Aatulasta ja tilalle tulee uudet nuoret. Tämän projektiluontoisen opinnäytetyön ohjaava opettaja oli pyytännyt tämän irtisanoutumisen kirjallisena sähköpostiin toimitettuna, jonka Aatulan vastaava ohjaaja lupasi toimittaa. Kirjallista selvitystä Aatulan irtisanoutumisesta vastaavalta ohjaajalta ei koskaan saapunut ohjaavalle opettajalle, vaikka näin oli sovittu.

Aatulan irtisanoutumisen jälkeen sovittiin heti tapaaminen ohjaavan opettajan kanssa. Tapaamisessa keskusteltiin mitä oli tapahtunut ja pohdittiin voiko tämä projektiluontoinen opinnäytetyö jatkua ilman varsinaista toteutusta. Tämän opinnäytetyön ohjaava opettaja ehdotti, että tätä projektiluontoista opinnäytetyötä jatkettaisiin kir-

jällisenä parityönä ja yhteistyökumppanina tällöin olisi Satakunnan ammattikorkeakoulun alainen palvelukeskus Soteekki. Palvelukeskus Soteekki voisi hyödyntää tätä projektiluontoista opinnäytetyötä tämän tyyppisissä tulevissa projekteissaan. Palvelukeskus Soteekin kanssa tehtiin yhteistyösopimus. Tämän projektiluontoisen opinnäytetyön ohjaavan opettajan kanssa sovittiin, että tätä projektia jatketaan kirjallisena parityönä. Tämä sopimus sai hyväksynnän myös Satakunnan ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan Porin yksikön koulutusjohtajalta.

Taulukko 1

Tapaamiset opettajien kanssa	Toukokuu (2012) tapaamisia 5 Kesäkuu (2012) tapaamisia 1 Elokuu (2012) tapaamisia 2 Syyskuu (2012) tapaamisia 2 Lokakuu (2012) tapaamisia 2 Marraskuu (2012) tapaamisia 2 Joulukuu (2012) tapaamisia 1 Tammikuu (2013) tapaamisia 4 Helmikuu (2013) tapaamisia 4 Maaliskuu (2013) tapaamisia 4 Huhtikuu (2013) tapaamisia 3 Toukokuu (2013) tapaamisia 3
Tapaamiset Aatulan vastaavan ohjaajan kanssa	Toukokuu (2012) tapaamisia 2 Syyskuu (2012) tapaamisia 2
Puhelinkeskustelut Aatulan vastaavan ohjaajan kanssa	Lokakuu (2012) keskusteluja 2 Joulukuu (2012) keskusteluja 1 Tammikuu (2013) keskusteluja 2
Tapaamiset Aatulan nuorten kanssa	Syyskuu (2012) tapaamisia 1 Lokakuu(2012) tapaamisia 1
Käynnit Aatulassa	Toukokuu (2012) käyntejä 2 Syyskuu (2012) käyntejä 2 Lokakuu (2012) käyntejä 2

Opinnäytetyön tekijöiden keskinäiset tapaamiset	Toukokuu (2012) tapaamisia 5 Kesäkuu (2012) tapaamisia 2 Heinäkuu (2012) tapaamisia 2 Elokuu (2012) tapaamisia 3 Syyskuu (2012) tapaamisia 14 Lokakuu (2012) tapaamisia 8 Marraskuu (2012) tapaamisia 8 Joulukuu (2012) tapaamisia 6 Tammikuu (2013) tapaamisia 4 Helmikuu (2013) tapaamisia 17 Maaliskuu (2013) tapaamisia 16 Huhtikuu (2013) tapaamisia 10 Toukokuu (2013) tapaamisia 8
--	---

5.3 Projektin arviointi

Opinnäytetyöntekijät halusivat toteuttaa opinnäytetyön toiminnallisella tavalla ja siksi he valitsivat projektiluontoisen opinnäytetyön. Projektin aiheen valintaan saatiin apua ohjaavalta opettajalta. Työn alkaessa perehdyttiin projektityö menetelmään, joka tuntui luontevalta tässä tapauksessa. Projektityö menetelmää käytiin läpi ja sen kautta alettiin kokoamaan projektisuunnitelmaa. Projektille ja tälle opinnäytetyölle asetettiin aikataulu. Projektisuunnitelman teko vaikutti teoriassa hyvin yksinkertaiselta, mutta osoittautui käytännössä vaikeaksi. Vaikeaa projektisuunnitelman teosta teki se, että tämä oli ensimmäinen projektisuunnitelman teko molemmille opinnäytetyöntekijöille. Projektisuunnitelman laatiminen vaati jatkuvaa ohjausta opettajilta ja tämä puolestaan venytti aikataulua. Hyvän ohjauksen avulla suunnitelmassa päästiin kuitenkin eteenpäin.

Liikkeelle lähdettiin keskeisten käsitteiden avaamisesta. Tiedon keruu oli yksinkertaista, koska aihetta oli tutkittu paljon. Tiedon siirto projektisuunnitelmaan oli haastavaa pienten hienosäätö ongelmien vuoksi ja tämä taas venytti aikataulua. Keskeiset

käsitteet saatiin avatuksi, jonka jälkeen alkoi remontoitavan tilan suunnittelu teoriasa. Suunnitteluvaiheeseen otettiin myös Aatulan nuoret mukaan, jotta remonttisuunnitelma oli yhdessä laadittu. Tämä sujui hyvin, koska yhteistyö nuorten kanssa onnistui. Remontoinnin suunnittelu sujui teoriassa todella hyvin ja saatiin nopealla aikataululla aikaan valmis paperiversio suunnitelmasta. Tämä suunnitelma esiteltiin nuorille ja tähän suunnitelmaan oltiin tyytyväisiä. Suunnitelma vaikutti hyvältä, se oli realistinen ja toteutettavissa. Se lyötiin lukkoon ja sille laadittiin aikataulu.

Projektisuunnitelman kirjallisen osuuden piti olla valmis ennen kuin käytännön osuutta voitiin aloittaa. Tämä tuotti todellisia ongelmia, sillä projektin kirjalliseen osuuteen tehtiin jatkuvasti muutoksia ja hienosäätöä. Aikataulu venyi, eikä Aatulaan voitu sopia ajanjaksoa jolloin remontti tultaisiin toteuttamaan, koska projektin kirjallinen osuus takkuili. Tämä turhautti kaikkia projektiin osallistuneita. Tunneltua opinnäytetyöntekijöillä ja Aatulassa oli odottava.

Ensimmäiseksi projektiksi tämä oli sujunut suhteellisen hyvin tähän asti, mutta kun aikataulu alkoi venyä, alkoi tulla tunne epäonnistumisesta. Kun lopulta remontille sovittiin ajanjakso, tuli Aatulasta ilmoitus ettei projektin toteutus onnistu. Aatula irtisanoutui projektista ja tämä tuotti suuren pettymyksen ja turhautuneisuuden tunteen. Projekti oli epäonnistunut. Projektin riskejä ei oltu arvioitu riittävästi ja tällaiseen ei oltu varauduttu. Tämä vastoinkäyminen sekoitti projektityön kokonaan, mutta hyvällä yhteistyöllä ohjaavan opettajan kanssa ja kovalla sisukkuudella projektia saatiin jatkettua. Nyt projektille hankittiin uusi yhteistyökumppani ja projektia jatkettiin samalla suunnitelmalla ilman toteutus osaa.

6 POHDINTA

Tämän projektiluontoisen opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää aktivoivaa toimintaa pienryhmäkoti Aatulan nuorille. Tarkoitus oli aktivoida nuoria sekä fyysisellä että henkiselällä tasolla. Projektin toteutus olisi tapahtunut keskustelutuokioina nuorten

kanssa ja myös käytännön tekemisenä remonttia toteuttaessa. Projektin tarkoitus ja idea vaikuttivat hyviltä sekä opettajista että opinnäytetyöntekijöistä.

Projektin toteutus osa kuitenkin epäonnistui kovasta yrityksestä huolimatta. Nyt on ymmärrys siitä, että projektisuunnitelmaa tehtäessä olisi pitänyt laatia myös varasuunnitelma. Tätä ei ymmärretty, koska ei ollut aikaisempaa kokemusta projektityön tekemisestä. Nyt projektityön tehneenä, on parempi käsitys mitä riskejä projektityö saattaa sisältää. Nyt riskejä osattaisiin ennakoida ja niihin osattaisiin valmistautua paremmin. Kokemus projektityön tekemisestä tuo uutta varmuutta uuden projektin tekemiseen ja kokemus antaa täysin uuden näkökulman mitä projektityö menetelmä tarkoittaa.

Tämän projektin yhdeksi suurimmaksi riskiksi osoittautui aikataulun venyminen eikä tähän oltu varauduttu. Oli luotettu liikaa projektin alkuperäiseen suunnitelmaan eikä riskejä huomioitu riittävästi. Tämä taas johtui kokemuksen puutteesta. Aikataulun pettäminen aiheutti sen, että projektin toteutus osa jäi kokonaan toteuttamatta. Projektia jatkettiin kaikesta huolimatta kirjallisena työnä.

Riskinä voidaan nähdä myös se, että epäonnistumisen ja turhautuneisuuden vuoksi projekti voi keskeytyä tai päättyä kokonaan. Tämä projekti opetti käsittelemään epäonnistumisen ja turhautuneisuuden tunteita uudella tavalla. Suurin turhautuneisuuden tunne tässä projektissa tuli, kun saatiin yllättäen tieto, että projektin yhteistyökumppani irtisanoutuu tästä projektista. Irtisanoutuminen projektista johtui siitä, että nuorten ryhmä vaihtui Aatulassa eikä täysin uudelle ryhmälle projektia voitaisi toteuttaa. Tällaiseen riskiin on erittäin vaikea varautua edes varasuunnitelmalla, etenkin kun oli tehty myös kirjallinen sopimus yhteistyöstä. Ryhmän vaihtuminen kesken projektin on suuri riski, mutta tätä ei pystytty mitenkään ennakoimaan, koska ei ollut tietoa, että ryhmä saattaisi kesken projektin vaihtua.

Tämä projekti on opettanut opinnäytetyöntekijöilleen mitä projektityömenetelmä tarkoittaa teoriassa ja käytännössä. Projekti opetti myös miten tämän tyyppinen kirjallinen tuotos tehdään. Jos opinnäytetyöntekijät jatko-opinnoissaan tekevät vastaavanlaisen kirjallisen työn, osaavat he arvioida mahdollisia riskejä jo suunnitteluvaiheessa. Tiedon hakeminen ja sen keruu on nyt myös yksinkertaisempaa, kun tietää keinot

ja erilaiset hakukoneet mistä tietoa voi hakea. Voidaan sanoa, että vaikka projektin toteutus epäonnistui, on tämä ollut antoisa ja opettava projektityökokemus.

LÄHTEET

Aaltonen, M., Ojanen, T., Vihunen, R., Vilen, M. 2007. Nuoren aika. Porvoo: WSOY

Eronen, T. 2012. Lastenkoti osana elämäntarinaa: narratiivinen tutkimus lastenkodissa asuneiden kertomuksista. Tampere: Tampere University Press

Forsyth, P. 2006. How to motivate people. London: The Sunday Times

Haarala, P., Honkanen, H., Mellin, O-K. & Tervaskanto-Mäentausta, T. 2008. Terveydenhoitajan osaaminen. Helsinki: Edita

Hakosalo, H. 2011. Laiminlyödyn lapsen paikka. Kasvatus&Aika 1, 114-143

Heino, T. 2009. Lastensuojelu- kehityskulkuja ja paikannuksia. Lapsiperheiden hyvinvointi, 198-213

Hemming, M. 2011. Huostanotto lapsen kehityksen riskitekijä. Mielenterveys 3. 25-28.

Hoikkala, S. 2009. Suomalaisen lastensuojelun aatepohjan ja oppihistorian jäljillä. Kasvatus&Aika 3, 167-185.

Huumonen, A. 2009. Sirpaleinen lapsi huostanotettujen nuorten kertomuksia. Jyväskylä

Karlsson Å., Marttala A. 2001. Projektikäsikirja: Onnistuneen projektin toteuttaminen. Tampere: Tammer-paino.

Kataja, K. 2012. Lapsuuden rajoilla: normaalin ja poikkeavan määrittäminen huostanottoasiakirjoissa. Turku: Turun yliopisto

Keltikangas-Järvinen, L. 2008. Temperamentti, stressi ja elämänhallinta. Helsinki: WSOY

Kestilä, L., Paananen, R., Väisänen, A., Muuri, A., Merikukka, M., Heino, T. & Gissler, M. 2012. Kodin ulkopuolelle sijoitetut nuorina aikuisina: rekisteripohjainen seurantutkimus Suomessa vuonna 1987 syntyneistä. Yhteiskuntapolitiikka-YP 77 1, 34-52

Kettunen, S. 2009. Onnistu projektissa. Juva: WS Bookwell oy

Kojo, M. 2012. Pause päällä: työn ja koulutuksen ulkopuoliset jaksot nuorten elämän kulussa. Janus 2, 94-110.

Korppi-Tommola. 2012. Yhteistyötä lasten hyväksi. Tieteessä tapahtuu 6. 81-83.

Lepistö, S. 2010. Nuorten kokema perheväkivalta: malli hyvinvoinnista ja selviytymisestä. Tampere: Tampere University Press

Niermeyer, R & Seyffert, M. 2004. Motivaatio. Helsinki: Maskun kirjapaino Oy

Paasivaara, L., Suhonen M., Nikkilä J. 2008. Innostavat projektit. Helsinki: Sairaanhoidtajaliitto. Sipoo Silverprint.

Pietilä, A-M. 2010. Terveiden edistäminen, teorioista toimintaan. Helsinki: WSOY

Puonti, A., Saarnio, T., Hujala, A. 2004. Lastensuojelu tänään. Jyväskylä: Tammi

Pyry, N. 2012. Nuorten osallisuus tutkimuksessa, menetelmällisiä kysymyksiä ja vastausyrityksiä. Nuorisotutkimus 1, 35-53.

Ruuska, K. 2001. Projekti hallintaan. Jyväskylä: Gummerrus kirjapaino oy

Salmela-Aro, K. 2008. Motivaatio ja hyvinvointi elämän siirtymissä. *Psykologia* 5, 374.

Salmela-Aro, K. 2006. Mikä meitä liikuttaa? *Psykologia* 2, 132-134

Salo, O., Tuunanen, K. 1996. DA CAPO-ALUSTA UUEDELLEEN Kliininen psykologia. Hämeenlinna: Karisto oy.

Savola, E. & Koskinen- Ollonqvist, P. 2005. Terveiden edistäminen esimerkein, käsitteitä ja selityksiä. Helsinki: Edita

Silfverberg P. 2007. Ideasta projektiksi: projektin vetäjän käsikirja. Helsinki: Edita Prima.

Storvik-Sydänmaa, S., Talvensaari, H., Kaisvuo, T. & Uotila, N. 2012. Lapsen ja nuoren hoitotyö. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Tikkanen, K. 2012. 15-20 –vuotiaiden nuorten toivo, sen ylläpitäminen ja vahvistaminen. Tampere: Tampere University Press

Vasalampi, K., Nurmi, J-E., Salmela-Aro, K. 2010. Sisäisen motivaation ja hyvinvoinnin rooli onnistuneessa koulutussiiirtymässä. *Psykologia* 45, 402-403.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2004. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Viitattu 5.6.2012. <http://www.luotsimaja.fi/aatula.php>

Viitattu 4.9.2012. <http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelunkasikirja/tyoprosessi/sijaishuolto/muodot/lastensuojelulaitokset/>

Viitattu 6.9.2012. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>

Viitattu 10.9.2012. http://www.stm.fi/hyvinvointi/osallisuuden_edistaminen

Viitattu 5.10.2012. <http://www.stm.fi/hyvinvointi/terveydenedistaminen>

Viitattu 12.10.2012. <http://www.zest.fi/opettajat/artikkelit/10>

LIITTEET

Sopimus opinnäytetyön tekemisestä

SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU
SATAKUNTA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES OP07A

SAMK / Sopimus opinnäytetyön tekemisestä

Opinnäytetyön tekijä: Minna Lehto ja Elina Porras

Opiskelijanumero: 0601595 ja 0601585

Alkuryhmä: HT08P2

Koulutusohjelma: Hoitotyön koulutusohjelma

Opinnäytetyötä ohjaavan opettajan nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osuute.

Hanna Rautava-Nurmi hanna.rautava-nurmi@samk.fi 0447103435
Maamiehenkatu 10, 28580 Pori

Toimeksiantaja, yhteyshenkilön nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osuute.

Sosiaali- ja terveysalan palvelukeskus Soteekki Heli Lamminen heli.lamminen@samk.fi 0447103461
maamiehenkatu 10, 28580 Pori

Opinnäytetyön nimi: Aktivoiva toiminta pienryhmässä Aatulan nuorille

Työn etenemisaikataulu: **Työ valmistuu keväällä 2013**

Tarkempi selvitys on sopimuksen liitteenä olevassa hyväksytyssä tutkimus-/projektsuunnitelmassa.

Vakuutukset. Jos opinnäytetyö tehdään kokonaan tai osittain työsuhteessa palkkaa vastaan, niin toimeksiantajan on laadittava asianmukainen kirjallinen työsuopimus. Työnantaja huolehtii lammukkaista vakuutuksista, sillä ammattikorkeakoulun vakuutukset eivät kata työsuhteessa tehtävän opinnäytetyön tekijää.

Opinnäytetyön kustannukset ja niiden korvaaminen. Opinnäytetyöstä mahdollisesti aiheutuvien kustannusten (ml. Aineiston hankinta, raaka-aineet, matkat, työkorvaus jne.) korvaamisesta sopivat toimeksiantaja ja opiskelija keskenään. Pääsääntöisesti Satakunnan ammattikorkeakoulu ei vastaa yksittäisen opinnäytetyön kustannusten korvaamisesta.

Oikeudet opinnäytetyön tulokseen. Toimeksiantaja saa käyttöoikeuden opinnäytetyön tuloksiin ja niiden kaupalliseen hyödyntämiseen. Opinnäytetyön tekijä on velvollinen raportimaan opinnäytetyön tulokset toimeksiantajalle.

Immateriaalioikeudet. Tekijänoikeus ja muut immateriaalioikeudet opinnäytetyöhön kuuvat opinnäytetyön tekijälle. Opinnäytetyön tekijä ja toimeksiantaja sopivat erikseen, missä laajuudessa tekijänoikeus tai muut immateriaalioikeudet siirtyvät toimeksiantajalle.

Opinnäytetyön ohjaus ja vastuu. Vastuu opinnäytetyön tekemisestä ja tulokseista on opiskelijalla. Ammattikorkeakoulu vastaa työn ohjauksesta, seurannasta ja työn riittävistä laatuolosuhteista. Ammattikorkeakoulu ei ole taloudellisesti vastuussa työn tuloksista tai aikataulusta. Opinnäytetyön tekijä ei vastaa toimeksiantajalle vahingosta, joka toimeksiantajalle syntyy opinnäytetyön viivästyneestä alle erikseen tosin sovita. Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön kaikki opinnäytetyön tekemisessä tarvittavat tiedot ja aineistot sekä ohjaamaan opinnäytetyötä toimeksiantajaorganisaation näkökulmasta. Opiskelija sitoutuu palauttamaan toimeksiantajalle työn aikana saamansa luottamuksellisen aineiston, kun opinnäytetyö on valmistunut, tai kun osapuolet yhdessä toteavat, että yhteistyöedellytyksiä opinnäytetyön loppuun saattamiseksi ei ole.

Tulosten julkistaminen ja luottamuksellisuus. Opinnäytetyö on kokonaaisuudessaan julkinen. Mikäli opinnäytetyö sisältää liikealaluoketta tai muita julkisuustalassa salassa pidettäviksi määrättyjä tietoja, on opinnäytetyön raportti laadittava niin, että tietojen luottamuksellisuus säilyy. Tarvittaessa salassa pidettävät tiedot on jätettävä työn taustatiedoista. Opinnäytetyö tai sen osa voidaan julkaisa myös internetissä soinnalla niistä erikseen. Opinnäytetyön osapuolet (opiskelija, toimeksiantaja ja opettaja) sitoutuvat pitämään salassa kaikki opinnäytetyön tekemisessä ja siitä edeltävissä tai sen jälkeisissä neuvotteluissa esiin tulevat luottamukselliset tiedot ja asiakirjat sekä pidättyvänsä käyttämästä hyväkseen toisen osapuolen ilmaissamia luottamuksellisia tietoja ilman erillistä lupaa.

Tätä sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti neuvottelomalla osapuolten kesken. Mikäli asiasta ei päästetä sopimukseen, erimielisyydet ratkaistaan Satakunnan kärjäoikeudessa.

Tämä sopimusta on laadittu 3 kappaleella, yksi kullekin osapuolelle.

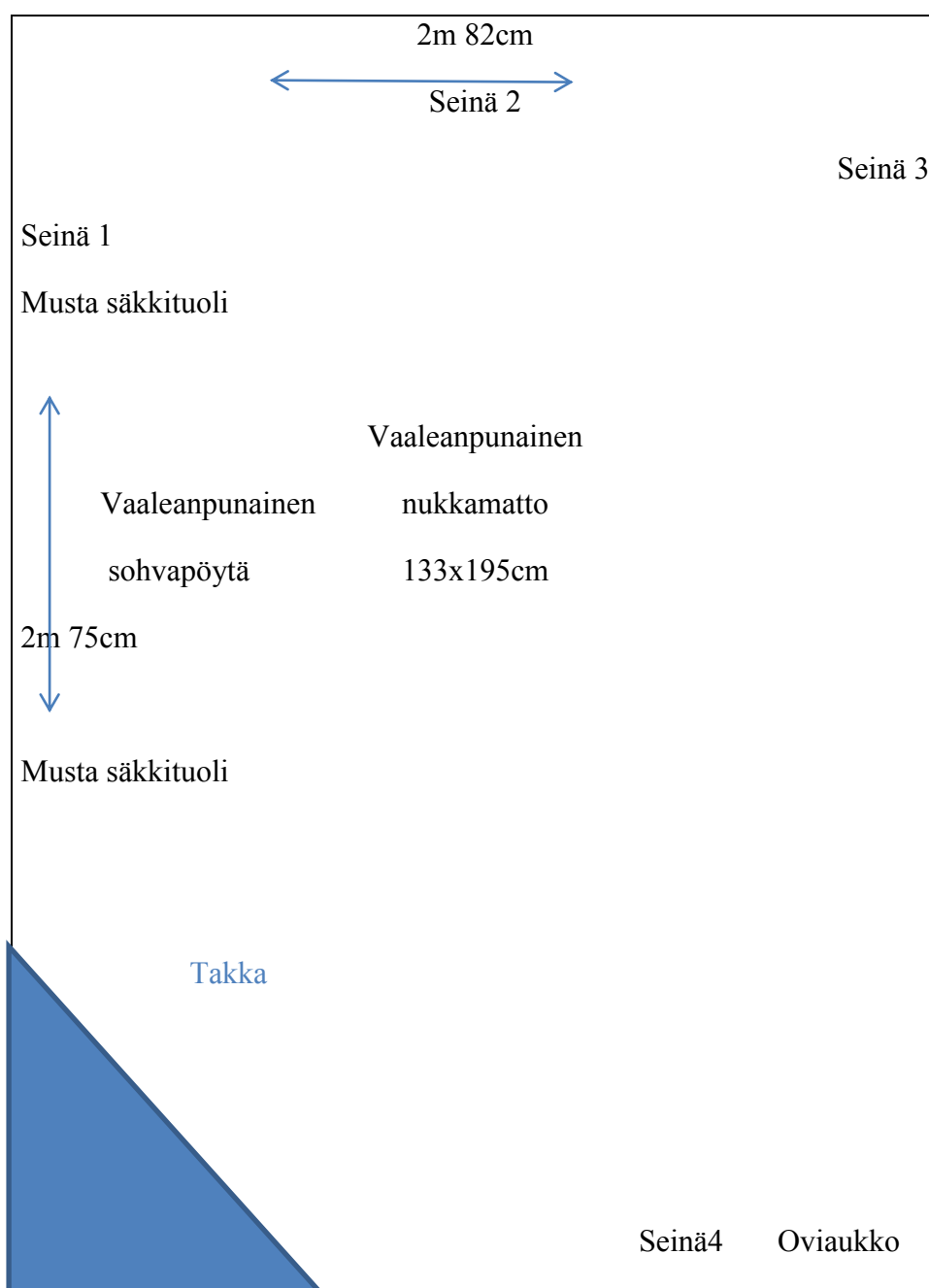
Satakunnan ammattikorkeakoululla on oikeus käyttää yhteistyöhanketta referanssina ammattikorkeakoulun työtelmäyhteyksistä mukaan lukien SAMK:n yhteistyötietokanta, jota on voit tehdä hakuja internetissä. Opinnäytetyöstä

näkyvät otalliko, organisaatio ja organisaation yhteyshenkilö. Hanketta voidaan isäkal hyödyntää ammatillisen korkeakoulutuksen tavoitteita edistävästi esim. opetusmateriaalina tai -metodina odellyttäen, ettei hankkeeseen sisällyneiden tietojen luottamuksellisuutta vaaranneta.	
Päiväys: Porissa 27.2.13	
Toimeksiantajan edustajan allekirjoitus, nimi ja nimen selvennys: <i>Marko Järvinen</i> Marko Järvinen <i>Palvelukeskus Sotekehä</i>	
Osaamisen johtajan allekirjoitus ja nimen selvennys: <i>Eeva-Liisa Moisio</i> Eeva-Liisa Moisio <i>Eeva-Liisa Moisio</i>	
Opinneytetyön tekijän allekirjoitus: <i>Mirna Lehto</i> Mirna Lehto <i>Eliisa Perämäki</i>	

LIITE 2

Seinä numero 1 vaaleanpunaisella maalilla. Seinä numero 2 nuorten suunnittelema ”graffitti”. Seinä numero 3 harmaalla maalilla, samoin seinä numero 4 ja takka.

LIITE 3

Projektin budjetti

Vaaleanpunainen nukkamatto (Sotka)	100€
Säkkituolit (Jysk)	160€
Sohvapöytä (Ikea)	5€
Maalit, sudit ja tela (Kodin Terra)	150€
Yhteensä:	415€

Elokuvien katselutilan elektroniikan Aatulan vastaavaohjaaja oli hankkinut jo etukäteen. Tilan siivoukseen ja pohjatöihin tarvittavat välineet löytyivät Aatulasta.

LIITE 4

Projektin toteutuksen aikataulu

Maanantai	Huoneen siivous ja seinien pohjatyöt.
Tiistai	Seinien 1,3 ja 4 maalaus (LIITE 1)
Keskiviikko	Seinän 2 ”graffitin” teko (LIITE 1)
Torstai	Välipäivä (maalit saavat kuivua)
Perjantai	Elokuvien katselutilan sisustaminen.